

Nemacki Jezik za pocetnike

A1-A2 Nivo

Uvodna reč autora

Dragi učenici, drage učenice,

Dobrodošli u prošireno izdanje 'Nemacki Jezik za pocetnike A1-A2 Nivo'! Cilj ovog udžbenika je da vam olakšam učenje i pomognem da se osećate samouvereno u svakodnevnoj komunikaciji. Učenje jezika je putovanje, i nadam se da će vam ova knjiga biti pouzdan vodič. Želim vam mnogo uspeha i radosti u otkrivanju nemačkog jezika i kulture!

Srdačan pozdrav,

Valentino Valentić

Poglavlje 1: Upoznavanje i osnovne fraze

U ovom poglavlju naučićete kako da se predstavite, pozdravite i postavite osnovna pitanja na nemačkom jeziku. Ovo su temelji za svaku komunikaciju i pomoći će vam da se snađete u prvim interakcijama. Naučićete brojeve do 100, nemačku abecedu i pravilan izgovor, što je ključno za razumevanje i jasno izražavanje.

Predstavljanje sebe i drugih (Sich vorstellen)

Kada upoznajete nekoga, važno je znati kako da se predstavite. Evo nekoliko osnovnih fraza:

- **Ich heiße...** (Ja se zovem...)
- **Mein Name ist...** (Moje ime je...)

- **Ich bin...** (Ja sam...)

Primeri:

- Ich heiße Anna. (Ja se zovem Ana.)
- Mein Name ist Peter. (Moje ime je Petar.)
- Ich bin Maria. (Ja sam Marija.)

Da biste pitali nekoga kako se zove, možete koristiti:

Deutsch	Srpski
Wie heißen Sie?	Kako se zovete? (formalno)
Wie heißt du?	Kako se zoveš? (neformalno)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1 (Formalno):

A: Guten Tag! Wie heißen Sie? B: Guten Tag! Ich heiße Schmidt. Und Sie?
A: Mein Name ist Müller.

Dijalog 2 (Neformalno):

A: Hallo! Wie heißt du? B: Hallo! Ich heiße Lena. Und du? A: Ich bin Max.

Kada želite da predstavite nekog drugog, koristite:

- **Das ist...** (Ovo je...)

Primer:

- Das ist mein Freund, Tom. (Ovo je moj prijatelj, Tom.)
- Das ist meine Kollegin, Sabine. (Ovo je moja koleginica, Sabine.)

Pozdravi i oproštaji (Begrüßungen und Verabschiedungen)

Pozdravi se menjaju u zavisnosti od doba dana i formalnosti situacije:

Deutsch	Srpski
Guten Morgen!	Dobro jutro! (do 11:00)

Deutsch	Srpski
Guten Tag!	Dobar dan! (od 11:00 do 18:00)
Guten Abend!	Dobro veče! (od 18:00)
Gute Nacht!	Laku noć! (kada idete na spavanje)

Neformalni pozdravi:

- **Hallo!** (Zdravo!)
- **Servus!** (Koristi se u južnoj Nemačkoj i Austriji)
- **Grüß Gott!** (Koristi se u južnoj Nemačkoj i Austriji)

Oproštaji:

Deutsch	Srpski
Auf Wiedersehen!	Doviđenja! (formalno)
Tschüss!	Ćao! (neformalno)

- **Bis bald!** (Vidimo se uskoro!)
- **Bis morgen!** (Do sutra!)

Osnovna pitanja i odgovori (Grundlegende Fragen und Antworten)

Evo nekih osnovnih pitanja koja će vam pomoći da započnete razgovor:

Deutsch	Srpski
Woher kommen Sie?	Odakle ste? (formalno)
Woher kommst du?	Odakle si? (neformalno)

Odgovori:

- Ich komme aus Serbien. (Ja sam iz Srbije.)
- Ich komme aus Deutschland. (Ja sam iz Nemačke.)

Deutsch	Srpski
Wo wohnen Sie?	Gde živate? (formalno)
Wo wohnst du?	Gde živiš? (neformalno)

Odgovori:

- Ich wohne in Berlin. (Ja živim u Berlinu.)
- Ich wohne in München. (Ja živim u Minhenu.)

Deutsch	Srpski
Was sind Sie von Beruf?	Šta ste po zanimanju? (formalno)
Was bist du von Beruf?	Šta si po zanimanju? (neformalno)

Odgovori:

- Ich bin Student/in. (Ja sam student/kinja.)
- Ich bin Lehrer/in. (Ja sam nastavnik/ca.)

Brojevi do 100 (Zahlen bis 100)

Poznavanje brojeva je esencijalno za svakodnevnu komunikaciju, bilo da se radi o cenama, vremenu ili godinama.

Brojevi od 0 do 10:

Deutsch	Srpski
0 null	nula
1 eins	jedan
2 zwei	dva
3 drei	tri
4 vier	četiri
5 fünf	pet
6 sechs	šest

Deutsch	Srpski
7 sieben	sedam
8 acht	osam
9 neun	devet
10 zehn	deset

Brojevi od 11 do 20:

Deutsch	Srpski
11 elf	jedanaest
12 zwölf	dvanaest
13 dreizehn	trinaest
14 vierzehn	četnaest
15 fünfzehn	petnaest
16 sechzehn	šesnaest
17 siebzehn	sedamnaest
18 achtzehn	osamnaest
19 neunzehn	devetnaest
20 zwanzig	dvadeset

Desetice:

Deutsch	Srpski
20 zwanzig	dvadeset
30 dreißig	trideset
40 vierzig	četrdeset
50 fünfzig	pedeset

Deutsch	Srpski
60 sechzig	šezdeset
70 siebzig	sedamdeset
80 achtzig	osamdeset
90 neunzig	devedeset
100 hundert	sto (ili einhundert)

Formiranje brojeva od 21 do 99:

Brojevi se formiraju tako što se prvo kaže jedinica, zatim reč 'und' (i), pa desetica. Na primer:

Deutsch	Srpski
21 einundzwanzig	jedan i dvadeset
35 fünfunddreißig	pet i trideset
48 achtundvierzig	osam i četrdeset
99 neunundneunzig	devet i devedeset

Abeceda i izgovor (Alphabet und Aussprache)

Poznavanje nemačke abecede i pravilnog izgovora je ključno za čitanje, pisanje i razumevanje. Nemački jezik je fonetski, što znači da se reči izgovaraju uglavnom onako kako se pišu.

Nemačka abeceda:

A a - a B b - [be] C c - [tse] D d - [de] E e - e F f - [ef] G g - [ge] H h - [ha] I i - i J j - [jot] K k - [ka] L l - [el] M m - [em] N n - [en] O o - o P p - [pe] Q q - [ku] R r - [er] S s - [es] T t - [te] U u - u V v - [fau] W w - [ve] X x - [iks] Y y - [ipsilon] Z z - [tset]

Umlauti i Eszett (ß):

Nemački jezik ima tri umlauta (ä, ö, ü) i jedno posebno slovo, Eszett (ß).

Nemačka abeceda	Srpski
Ä ä	izgovara se kao kratko 'e' u reči 'Esel' (magarac)
Ö ö	izgovara se kao 'o' sa zaokruženim usnama, slično francuskom 'eu'
Ü ü	izgovara se kao 'u' sa zaokruženim usnama, slično francuskom 'u'
ß ß (Eszett)	izgovara se kao oštro 's', slično 'ss' u reči 'Wasser' (voda). Koristi se samo posle dugih samoglasnika ili dvoglasnika.

Važna pravila izgovora:

Deutsch	Srpski
ch	Može se izgovarati na dva načina: kao meko 'h' (kao u 'ich' ja) ili kao tvrdo 'h' (kao u 'Bach' potok). Meko 'h' se javlja posle i, e, ä, ö, ü, ei, eu, äu. Tvrdo 'h' se javlja posle a, o, u, au.
sch	Izgovara se kao 'š' (kao u 'Schule' škola).
sp, st	Na početku reči ili sloga, 'sp' se izgovara kao 'šp' (kao u 'Sport' - sport), a 'st' kao 'št' (kao u 'Straße' ulica).
z	Izgovara se kao 'c' (kao u 'Zeit' - vreme).
v	U nemačkim rečima se izgovara kao 'f' (kao u 'Vater' otac), dok se u stranim rečima izgovara kao 'v' (kao u 'Vase' vaza).
w	Izgovara se kao 'v' (kao u 'Wasser' voda).
ei	Izgovara se kao 'aj' (kao u 'mein' moj).
ie	Izgovara se kao dugo 'i' (kao u 'Liebe' ljubav).
eu, äu	Izgovara se kao 'oj' (kao u 'neu' novo, 'Häuser' - kuće).
h	Na početku reči se izgovara (kao u 'Haus' kuća). Posle samoglasnika je tiho i produžava samoglasnik (kao u 'gehen' ići).

Vežbe za Poglavlje 1

Vežba 1.1: Predstavljanje

Popunite praznine:

1. Ich heiße _____.
2. Mein Name ist _____.
3. Wie heißen Sie? / Wie heißt du?
4. Ich bin _____.
5. Das ist _____.

Vežba 1.2: Pozdravi

Spojite pozdrav sa odgovarajućim dobom dana ili situacijom:

1. Guten Morgen! a) Kada idete na spavanje
2. Guten Tag! b) Do 11:00
3. Guten Abend! d) Od 18:00
4. Gute Nacht! a) Kada idete na spavanje
5. Tschüss! e) Neformalni oproštaj

Vežba 1.3: Pitanja i odgovori

Odgovorite na pitanja:

1. Woher kommen Sie? _____
2. Wo wohnen Sie? _____
3. Was sind Sie von Beruf? _____

Vežba 1.4: Brojevi

Napišite brojeve rečima:

1. 15 _____
2. 23 _____
3. 78 _____
4. 91 _____
5. 100 _____

Vežba 1.5: Izgovor

Pročitajte sledeće reči naglas i obratite pažnju na izgovor:

- Ich
- Bach
- Schule
- Sport
- Straße
- Zeit
- Vater
- Wasser
- Mein
- Liebe
- Neu
- Häuser
- Haus
- Gehen

Poglavlje 2: Moja porodica i dom

U ovom poglavju naučićete kako da pričate o svojoj porodici, opišete svoj dom i nameštaj, kao i da govorite o svakodnevnim aktivnostima kod kuće. Takođe ćemo se baviti bojama, što će vam pomoći da preciznije opišete stvari oko sebe.

Članovi porodice (Familienmitglieder)

Porodica je važna tema u svakodnevnoj komunikaciji. Evo osnovnih reči za članove porodice:

- **die Familie** (porodica)
- **der Vater** (otac)
- **die Mutter** (majka)
- **die Eltern** (roditelji)
- **der Bruder** (brat)

- **die Schwester** (sestra)
- **die Geschwister** (braća i sestre)
- **der Sohn** (sin)
- **die Tochter** (ćerka)
- **die Kinder** (deca)
- **der Großvater** (deda)
- **die Großmutter** (baba)
- **die Großeltern** (baba i deda)
- **der Onkel** (ujak/stric/tetak)
- **die Tante** (ujna/strina/tetka)
- **der Cousin** (brat od tetke/ujaka/strica)
- **die Cousine** (sestra od tetke/ujaka/strica)
- **der Ehemann** (suprug)
- **die Ehefrau** (supruga)
- **der Freund** (prijatelj/dečko)
- **die Freundin** (prijateljica/devojka)

Primeri rečenica:

- Das ist meine Familie. (Ovo je moja porodica.)
- Ich habe einen Bruder und eine Schwester. (Imam jednog brata i jednu sestru.)
- Meine Mutter ist Lehrerin. (Moja majka je nastavnica.)
- Meine Großeltern wohnen in Berlin. (Moji baba i deda žive u Berlinu.)

Opisivanje doma i nameštaja (Das Haus und die Möbel beschreiben)

Kada pričate o svom domu, korisno je znati nazive prostorija i nameštaja.

Prostorije u kući/stanu:

- **das Haus** (kuća)
- **die Wohnung** (stan)
- **das Zimmer** (soba)

- **das Wohnzimmer** (dnevna soba)
- **das Schlafzimmer** (spavaća soba)
- **die Küche** (kuhinja)
- **das Badezimmer** (kupatilo)
- **der Flur** (hodnik)
- **der Balkon** (balkon)
- **der Garten** (bašta)

Nameštaj:

- **das Bett** (krevet)
- **der Tisch** (sto)
- **der Stuhl** (stolica)
- **das Sofa** (kauč/sofa)
- **der Schrank** (orman)
- **das Regal** (polica)
- **der Sessel** (fotelja)
- **die Lampe** (lampa)
- **der Teppich** (tepih)
- **das Fenster** (prozor)
- **die Tür** (vrata)

Primeri rečenica:

- Mein Wohnzimmer ist groß. (Moja dnevna soba je velika.)
- In der Küche gibt es einen Tisch und vier Stühle. (U kuhinji ima sto i četiri stolice.)
- Ich habe ein bequemes Sofa im Wohnzimmer. (Imam udoban kauč u dnevnoj sobi.)

Svakodnevne aktivnosti kod kuće (Alltägliche Aktivitäten zu Hause)

Pričanje o tome šta radite kod kuće je deo svakodnevne komunikacije.

- **kochen** (kuvati)

- **essen** (jesti)
- **schlafen** (spavati)
- **fernsehen** (gledati TV)
- **lesen** (čitati)
- **aufräumen** (pospremati)
- **putzen** (čistiti)
- **spülen** (prati sudove)
- **duschen** (tuširati se)
- **frühstücken** (doručkovati)

Primeri rečenica:

- Ich koche jeden Tag. (Kuvam svaki dan.)
- Am Abend lese ich ein Buch. (Uveče čitam knjigu.)
- Ich räume mein Zimmer auf. (Pospremam svoju sobu.)

Boje (Farben)

Boje su korisne za opisivanje predmeta, odeće i okoline.

- **rot** (crvena)
- **blau** (plava)
- **grün** (zelena)
- **gelb** (žuta)
- **schwarz** (crna)
- **weiß** (bela)
- **grau** (siva)
- **braun** (braon)
- **orange** (narandžasta)
- **lila** (ljubičasta)
- **rosa** (roze)

Primeri rečenica:

- Mein Auto ist rot. (Moj auto je crven.)
- Die Wand ist blau. (Zid je plav.)

- Ich mag grüne Kleidung. (Volim zelenu odeću.)

Vežbe za Poglavlje 2

Vežba 2.1: Članovi porodice

Prevedite na nemački:

Deutsch	Srpski
1. Moja majka	_____
2. Njegov brat	_____
3. Njihova sestra	_____
4. Naši roditelji	_____
5. Tvoja deca (neformalno)	_____

Vežba 2.2: Prostorije i nameštaj

Popunite praznine odgovarajućom rečju:

1. U ___ spavam. (Schlafzimmer)
2. U ___ kuvam. (Küche)
3. Sofa je u ___. (Wohnzimmer)
4. Na ___ je lampa. (Tisch)
5. Imam veliki ___ za odeću. (Schrank)

Vežba 2.3: Svakodnevne aktivnosti

Napišite tri rečenice o tome šta radite kod kuće:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 2.4: Boje

Koje su boje sledeći predmeti? Napišite boju na nemačkom:

Deutsch	Srpski
1. Nebo	_____
2. Trava	_____
3. Sunce	_____
4. Sneg	_____
5. Ugalj	_____

Poglavlje 3: Svakodnevni život i slobodno vreme

U ovom poglavlju naučićete kako da govorite o vremenu, danima u nedelji, mesecima i godišnjim dobima. Takođe ćemo se baviti hobijima, sportom i kako da zakažete sastanke i dogovore. Ovo su ključne teme za organizovanje svakodnevnog života i društvene interakcije.

Vremenske odrednice (Zeitangaben)

Razumevanje i korišćenje vremenskih odrednica je fundamentalno za svakodnevnu komunikaciju.

Dani u nedelji (Wochentage):

- **Montag** (ponedeljak)
- **Dienstag** (utorak)
- **Mittwoch** (sreda)
- **Donnerstag** (četvrtak)
- **Freitag** (petak)
- **Samstag** (subota)
- **Sonntag** (nedelja)

Primeri rečenica:

- Am Montag gehe ich zur Arbeit. (U ponedeljak idem na posao.)
- Der Sonntag ist mein freier Tag. (Nedelja je moj slobodan dan.)

Meseci (Monate):

- **Januar** (januar)
- **Februar** (februar)
- **März** (mart)
- **April** (april)
- **Mai** (maj)
- **Juni** (jun)
- **Juli** (jul)
- **August** (avgust)
- **September** (septembar)
- **Oktober** (oktobar)
- **November** (novembar)
- **Dezember** (decembar)

Primeri rečenica:

- Im Juli fahre ich in den Urlaub. (U julu idem na odmor.)
- Mein Geburtstag ist im März. (Moj rođendan je u martu.)

Godišnja doba (Jahreszeiten):

- **der Frühling** (proleće)
- **der Sommer** (leto)
- **der Herbst** (jesen)
- **der Winter** (zima)

Primeri rečenica:

- Im Sommer ist es warm. (Leti je toplo.)
- Ich mag den Herbst. (Volim jesen.)

Hobi i slobodne aktivnosti (Hobbys und Freizeitaktivitäten)

Pričanje o hobijima i slobodnim aktivnostima je odličan način da se povežete sa ljudima.

- **lesen** (čitati)
- **Musik hören** (slušati muziku)
- **Sport treiben** (baviti se sportom)
- **schwimmen** (plivati)
- **Rad fahren** (voziti bicikl)
- **wandern** (planinariti/šetati)
- **kochen** (kuvati)
- **Freunde treffen** (sastajati se sa prijateljima)
- **ins Kino gehen** (ići u bioskop)
- **reisen** (putovati)

Primeri rečenica:

- In meiner Freizeit lese ich gern Bücher. (U slobodno vreme volim da čitam knjige.)
- Ich treffe mich oft mit Freunden. (Često se sastajem sa prijateljima.)
- Am Wochenende gehe ich gern wandern. (Vikendom volim da planinarim.)

Sport

Sport je popularna tema za razgovor. Evo nekih sportova i fraza:

- **Fußball spielen** (igrati fudbal)
- **Tennis spielen** (igrati tenis)
- **Basketball spielen** (igrati košarku)
- **joggen** (džogirati)
- **Fitness machen** (vežbati u teretani)

Primeri rečenica:

- Ich spiele gern Fußball. (Volim da igram fudbal.)

- Gehst du oft joggen? (Ideš li često na džoging?)

Zakazivanje sastanaka i dogovora (Termine vereinbaren)

Kada želite da zakažete sastanak ili dogovor, ove fraze će vam biti korisne:

- **Wann hast du Zeit?** (Kada imaš vremena? - neformalno)
- **Haben Sie am...?** (Imate li u...?)
- **Ich habe am... Zeit.** (Imam u... vremena.)

Deutsch	Srpski
Passt es Ihnen am...?	Da li vam odgovara u...? (formalno)
Passt es dir am...?	Da li ti odgovara u...? (neformalno)

- **Ja, das passt.** (Da, to odgovara.)
- **Nein, das passt leider nicht.** (Ne, to nažalost ne odgovara.)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1:

A: Guten Tag, Herr Müller. Wann haben Sie Zeit für ein Treffen? B: Am Dienstag um 10 Uhr passt es mir gut. Passt es Ihnen auch? A: Ja, das passt. Vielen Dank!

Dijalog 2:

A: Hallo Max, hast du am Samstag Zeit? B: Nein, leider nicht. Ich muss arbeiten. Wie wäre es am Sonntag? A: Ja, Sonntag passt!

Vežbe za Poglavlje 3

Vežba 3.1: Vremenske odrednice

Prevedite na nemački:

Deutsch	Srpski
1. Sreda	

Deutsch	Srpski
2. Decembar	_____
3. Proleće	_____
4. U utorak	_____
5. U avgustu	_____

Vežba 3.2: Hobi i slobodne aktivnosti

Napišite tri rečenice o svojim hobijima i slobodnim aktivnostima:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 3.3: Zakazivanje sastanaka

Popunite dijalog:

A: Hallo Anna, wann **_ du Zeit?** B: Am **_** um 15 Uhr. **_ es dir?** A: Ja, das **_**! Bis dann!

Poglavlje 4: Hrana i piće

U ovom poglavlju naučićete kako da naručujete hranu i piće, kupujete namirnice i govorite o različitim vrstama hrane. Ovo je neophodno za snalaženje u restoranima, prodavnicama i svakodnevnim situacijama vezanim za ishranu.

Naručivanje u restoranu/kafiću (Im Restaurant/Café bestellen)

Kada ste u restoranu ili kafiću, ove fraze će vam biti veoma korisne:

- **Ich hätte gern...** (Želeo/la bih...)
- **Ich möchte...** (Želeo/la bih...)
- **Einmal..., bitte.** (Jedan..., molim.)
- **Was empfehlen Sie?** (Šta preporučujete?)

- **Die Speisekarte, bitte.** (Jelovnik, molim.)
- **Die Rechnung, bitte.** (Račun, molim.)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1:

A: Guten Tag! Was möchten Sie trinken? B: Ich hätte gern einen Kaffee, bitte. A: Gern. Und etwas zu essen? B: Ja, ich möchte einen Apfelstrudel.

Dijalog 2:

A: Entschuldigung, die Speisekarte, bitte. B: Hier, bitte. A: Was empfehlen Sie? B: Unser Schnitzel ist sehr gut. A: Einmal Schnitzel, bitte.

Kupovina namirnica (Lebensmittel einkaufen)

Kada kupujete namirnice u prodavnici, važno je znati nazive osnovnih proizvoda i kako pitati za cenu.

Mesta za kupovinu:

- **der Supermarkt** (supermarket)
- **der Bäcker** (pekara)
- **der Metzger** (mesara)
- **der Wochenmarkt** (pijaca)

Osnovne namirnice:

- **das Brot** (hleb)
- **die Milch** (mleko)
- **der Käse** (sir)
- **die Butter** (puter)
- **die Eier** (jaja)
- **das Fleisch** (meso)
- **der Fisch** (riba)
- **das Gemüse** (povrće)
- **das Obst** (voće)
- **der Reis** (pirinač)
- **die Nudeln** (testenina)

- **der Zucker** (šećer)
- **das Salz** (so)
- **das Öl** (ulje)

Primeri rečenica:

- Ich kaufe Brot im Bäcker. (Kupujem hleb u pekari.)
- Brauchen wir noch Milch? (Da li nam treba još mleka?)
- Ich gehe zum Supermarkt. (Idem u supermarket.)

Voće, povrće, meso, pića (Obst, Gemüse, Fleisch, Getränke)

Detaljniji rečnik za hranu i piće:

Voće (Obst):

- **der Apfel** (jabuka)
- **die Banane** (banana)
- **die Orange** (pomorandža)
- **die Traube** (grožđe)
- **die Erdbeere** (jagoda)

Povrće (Gemüse):

- **die Kartoffel** (krompir)
- **die Tomate** (paradajz)
- **die Zwiebel** (luk)
- **die Karotte** (šargarepa)
- **der Salat** (salata)

Meso (Fleisch):

- **das Hähnchen** (pile)
- **das Schweinefleisch** (svinjetina)
- **das Rindfleisch** (govedina)
- **die Wurst** (kobasica)

Pića (Getränke):

- **das Wasser** (voda)
- **der Saft** (sok)
- **der Tee** (čaj)
- **der Kaffee** (kafa)
- **das Bier** (pivo)
- **der Wein** (vino)

Obroci (Mahlzeiten)

Nazivi obroka i tipične fraze:

- **das Frühstück** (doručak)
- **das Mittagessen** (ručak)
- **das Abendessen** (večera)
- **Guten Appetit!** (Prijatno!)

Primeri rečenica:

- Ich esse Müsli zum Frühstück. (Jedem musli za doručak.)
- Was gibt es zum Mittagessen? (Šta ima za ručak?)
- Wir kochen Spaghetti zum Abendessen. (Kuvamo špagete za večeru.)

Vežbe za Poglavlje 4

Vežba 4.1: Naručivanje

Popunite dijalog u restoranu:

A: Guten Tag! Was **Sie?** B: **Ich** _ gern eine Cola, bitte. A: Und etwas zu **?** B: **Ja, ich** _ einen Salat.

Vežba 4.2: Namirnice

Napišite tri namirnice koje kupujete u supermarketu:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 4.3: Kategorije hrane

Razvrstajte sledeće reči u odgovarajuće kategorije (Obst, Gemüse, Fleisch, Getränke):

- Apfel, Tomate, Hähnchen, Wasser, Banane, Karotte, Schweinefleisch, Saft

Obst: __, __ **Gemüse:** __, __ **Fleisch:** __, __ **Getränke:** __, __

Vežba 4.4: Obroci

Prevedite na nemački:

Deutsch	Srpski
1. Doručak	_____
2. Ručak	_____
3. Večera	_____
4. Prijatno!	_____

Poglavlje 5: Kupovina i cene

U ovom poglavlju naučićete kako da kupujete odeću i druge predmete, pitate za cenu i plaćate. Takođe ćemo se baviti brojevima preko 100 i rečnikom vezanim za odeću. Ovo je ključno za snalaženje u prodavnicama i obavljanje svakodnevnih transakcija.

Kupovina odeće i drugih predmeta (Kleidung und andere Gegenstände kaufen)

Kada ste u kupovini, ove fraze će vam biti korisne:

- **Ich suche...** (Tražim...)
- **Haben Sie...?** (Imate li...?)
- **Kann ich das anprobieren?** (Mogu li to da probam?)
- **Wo ist die Umkleidekabine?** (Gde je kabina za presvlačenje?)
- **Das ist schön.** (To je lepo.)

- **Das ist zu groß/klein.** (To je preveliko/premalo.)
- **Das passt gut.** (To dobro stoji.)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1:

A: Guten Tag! Ich suche ein Hemd. B: Welche Größe brauchen Sie? A: Größe M. Kann ich das anprobieren? B: Ja, die Umkleidekabine ist dort hinten.

Dijalog 2:

A: Haben Sie diese Hose in Blau? B: Moment, ich schaue nach. Ja, hier ist sie. A: Oh, das ist schön. Das passt gut.

Pitanje za cenu i plaćanje (Nach dem Preis fragen und bezahlen)

Cena je uvek važna! Evo kako da pitate za cenu i obavite plaćanje:

- **Was kostet das?** (Koliko to košta?)
- **Wie viel kostet das?** (Koliko to košta?)
- **Das ist zu teuer.** (To je preskupo.)
- **Das ist günstig.** (To je povoljno.)
- **Kann ich mit Karte zahlen?** (Mogu li da platim karticom?)
- **Zahlen Sie bar?** (Plaćate li gotovinom?)
- **Hier ist Ihr Wechselgeld.** (Evo vašeg kusura.)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1:

A: Was kostet dieser Pullover? B: Er kostet 35 Euro. A: Das ist ein bisschen teuer.

Dijalog 2:

A: Kann ich mit Karte zahlen? B: Ja, natürlich. Bitte geben Sie Ihre PIN ein.
B: Vielen Dank. Hier ist Ihr Wechselgeld.

Brojevi preko 100 (Zahlen über 100)

Već znate brojeve do 100. Sada ćemo naučiti kako se formiraju veći brojevi.

Deutsch	Srpski
101 einhunderteins	sto jedan
150 einhundertfünfzig	sto pedeset
200 zweihundert	dvesta
345 dreihundertfünfundvierzig	trista četrdeset pet
1000 eintausend (ili tausend)	hiljadu
1500 eintausendfünfhundert (ili fünfzehnhundert)	hiljadu petsto
2000 zweitausend	dve hiljade
10.000 zehntausend	deset hiljada
100.000 einhunderttausend	sto hiljada
1.000.000 eine Million	milion

Pravilo: Brojevi se čitaju od najveće cifre ka najmanjoj, sa spajanjem reči. Na primer, 345 je dreihundertfünfundvierzig (tri stotine i pet i četrdeset).

Odeća (Kleidung)

Evo rečnika za različite vrste odeće:

- **das Hemd** (košulja)
- **die Bluse** (bluza)
- **das T-Shirt** (majica)
- **der Pullover** (džemper)
- **die Jacke** (jakna)
- **der Mantel** (kaput)
- **die Hose** (pantalone)
- **der Rock** (suknja)

- **das Kleid** (haljina)
- **die Socken** (čarape)
- **die Schuhe** (cipele)
- **der Hut** (šešir)
- **die Mütze** (kapa)
- **der Schal** (šal)

Primeri rečenica:

- Ich trage ein blaues Hemd. (Nosim plavu košulju.)
- Sie hat einen neuen Mantel. (Ona ima novi kaput.)
- Meine Schuhe sind bequem. (Moje cipele su udobne.)

Vežbe za Poglavlje 5

Vežba 5.1: Kupovina

Popunite dijalog u prodavnici odeće:

A: Guten Tag! Ich _ **eine Jacke**. B: **Welche** _ brauchen Sie? A: Größe L. Kann ich das ___? B: Ja, die Umkleidekabine ist dort.

Vežba 5.2: Cene

Prevedite na nemački:

Deutsch	Srpski
1. Koliko košta ova haljina?	_____
2. To je preskupo.	_____
3. Mogu li da platim karticom?	_____

Vežba 5.3: Brojevi

Napišite brojeve rečima:

Deutsch	Srpski
1. 125	_____
2. 380	_____

Deutsch	Srpski
3. 712	_____
4. 1500	_____
5. 10000	_____

Vežba 5.4: Odeća

Napišite tri komada odeće koju nosite danas:

- 1.
- 2.
- 3.

Poglavlje 6: Putovanja i prevoz

U ovom poglavlju naučićete kako da pitate za put i smer, koristite javni prevoz i opišete svoja putovanja. Ovo je neophodno za snalaženje u nepoznatim gradovima i putovanje po Nemačkoj.

Pitanje za put i smer (Nach dem Weg fragen)

Kada se izgubite ili vam je potrebna pomoć da stignete negde, ove fraze će vam biti od velike pomoći:

Deutsch	Srpski
Entschuldigen Sie, wie komme ich zu...?	Izvinite, kako da dođem do...? (formalno)
Entschuldige, wie komme ich zu...?	Izvini, kako da dođem do...? (neformalno)

- **Ist das weit?** (Da li je to daleko?)
- **Ist das in der Nähe?** (Da li je to blizu?)

Deutsch	Srpski
Gehen Sie geradeaus.	Idite pravo. (formalno)
Geh geradeaus.	Idi pravo. (neformalno)
Biegen Sie links/rechts ab.	Skrenite levo/desno. (formalno)
Bieg links/rechts ab.	Skreni levo/desno. (neformalno)

- **Es ist auf der linken/rechten Seite.** (To je na levoj/desnoj strani.)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1:

A: Entschuldigen Sie, kako da dođem do Bahnhof? B: Gehen Sie geradeaus i biegen Sie dann links ab. Der Bahnhof je na desnoj strani. A: Vielen Dank!

Dijalog 2:

A: Entschuldige, ist das weit bis zum Museum? B: Nein, das ist ganz in der Nähe. Geh einfach geradeaus. A: Super, danke!

Javni prevoz (Öffentliche Verkehrsmittel)

Nemačka ima odličan sistem javnog prevoza. Evo nekih korisnih reči i fraza:

- **der Bus** (autobus)
- **die Straßenbahn** (tramvaj)
- **die U-Bahn** (podzemna železnica)
- **die S-Bahn** (gradska železnica)
- **der Zug** (voz)
- **die Haltestelle** (stanica/stajalište)
- **der Bahnhof** (železnička stanica)
- **der Flughafen** (aerodrom)
- **die Fahrkarte** (karta/vožnička karta)
- **einsteigen** (ući u prevoz)
- **aussteigen** (izaći iz prevoza)

- **umsteigen** (presedati)

Primeri rečenica:

- Ich fahre mit dem Bus zur Arbeit. (Idem autobusom na posao.)
- Wo ist die nächste U-Bahn-Haltestelle? (Gde je najbliža stanica metra?)
- Ich muss am nächsten Bahnhof umsteigen. (Moram da presedam na sledećoj stanici.)

Opisivanje putovanja (Reisen beschreiben)

Kada pričate o svojim putovanjima, možete koristiti sledeće fraze:

- **Ich reise gern.** (Volim da putujem.)
- **Ich war in...** (Bio/la sam u...)
- **Die Reise war schön.** (Putovanje je bilo lepo.)
- **Ich fliege nach...** (Letim za...)
- **Ich fahre mit dem Zug nach...** (Idem vozom za...)

Primeri rečenica:

- Letztes Jahr war ich in Berlin. (Prošle godine sam bio/la u Berlinu.)
- Nächstes Wochenende fliege ich nach München. (Sledećeg vikenda letim za Minhen.)
- Die Zugreise war sehr entspannend. (Putovanje vozom je bilo veoma opuštajuće.)

Vežbe za Poglavlje 6

Vežba 6.1: Pitanje za put

Popunite dijalog:

A: Entschuldigen Sie, wie **_ ich zum Museum?** B: **_** Sie geradeaus und **_ Sie dann rechts ab.** A: **Ist das _?** B: Nein, das ist ganz in der **__**.

Vežba 6.2: Javni prevoz

Napišite tri vrste javnog prevoza koje koristite:

1.

- 2.
- 3.

Vežba 6.3: Opisivanje putovanja

Napišite dve rečenice o svom poslednjem putovanju ili putovanju koje planirate:

- 1.
- 2.

Poglavlje 7: Zdravlje i telo

U ovom poglavlju naučićete kako da govorite o delovima tela, odete kod lekara i opišete osnovne bolesti i simptome. Ovo je važno za brigu o svom zdravlju i komunikaciju u medicinskim situacijama.

Delovi tela (Körperteile)

Poznavanje delova tela je korisno u mnogim situacijama, uključujući i opisivanje zdravstvenih problema.

- **der Kopf** (glava)
- **das Haar** (kosa)
- **das Auge** (oko)
- **das Ohr** (uho)
- **die Nase** (nos)
- **der Mund** (usta)
- **der Zahn** (zub)
- **der Hals** (vrat/grlo)
- **die Schulter** (rame)

Deutsch	Srpski
der Arm	ruka (od ramena do šake)

- **die Hand** (šaka)

- **der Finger** (prst na ruci)
- **der Bauch** (stomak)
- **das Bein** (noga)
- **der Fuß** (stopalo)
- **der Zeh** (prst na nozi)
- **das Herz** (srce)

Primeri rečenica:

- Ich habe Kopfschmerzen. (Imam glavobolju.)
- Meine Augen sind blau. (Moje oči su plave.)
- Er hat starke Schmerzen im Bein. (On ima jake bolove u nozi.)

Odlazak kod lekara (Zum Arzt gehen)

Kada se ne osećate dobro, važno je znati kako da zakažete pregled i objasnite svoje simptome.

- **Ich fühle mich nicht gut.** (Ne osećam se dobro.)
- **Ich bin krank.** (Bolestan/na sam.)
- **Ich brauche einen Termin beim Arzt.** (Trebam termin kod lekara.)
- **Wo ist die nächste Apotheke?** (Gde je najbliža apoteka?)
- **Ich habe Schmerzen.** (Imam bolove.)
- **Mir ist schlecht.** (Muka mi je.)
- **Ich habe Fieber.** (Imam temperaturu.)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1:

A: Guten Tag, ich möchte einen Termin vereinbaren. B: Was fehlt Ihnen denn? A: Ich habe starke Kopfschmerzen und Fieber. B: Kommen Sie bitte um 14 Uhr.

Dijalog 2:

A: Entschuldigen Sie, wo ist die nächste Apotheke? B: Gehen Sie geradeaus, die Apotheke ist auf der linken Seite.

Osnovne bolesti i simptomi (Grundlegende Krankheiten und Symptome)

Evo nekih uobičajenih bolesti i simptoma:

- **die Erkältung** (prehlada)
- **der Husten** (kašalj)
- **der Schnupfen** (kijavica)
- **die Grippe** (grip)
- **die Halsschmerzen** (bol u grlu)
- **die Bauchschmerzen** (bol u stomaku)
- **die Rückenschmerzen** (bol u leđima)
- **der Durchfall** (proliv)
- **das Erbrechen** (povraćanje)
- **der Schwindel** (vrtoglavica)
- **die Müdigkeit** (umor)

Primeri rečenica:

- Ich habe eine Erkältung. (Imam prehladu.)
- Sie hat Husten und Schnupfen. (Ona ima kašalj i kijavicu.)
- Er leidet unter Rückenschmerzen. (On pati od bolova u leđima.)

Vežbe za Poglavlje 7

Vežba 7.1: Delovi tela

Prevedite na nemački:

Deutsch	Srpski
1. Moja glava	_____
2. Njegove ruke	_____
3. Njeni zubi	_____
4. Naša stopala	_____

Deutsch	Srpski
5. Tvoje oči (neformalno)	_____

Vežba 7.2: Kod lekara

Popunite dijalog:

A: Guten Tag, ich _ **mich nicht gut**. B: **Was** _ Ihnen denn? A: Ich habe _ **i** _ . B: Kommen Sie bitte um 10 Uhr.

Vežba 7.3: Bolesti i simptomi

Napišite tri simptoma koje možete imati kada ste prehladeni:

- 1.
- 2.
- 3.

Poglavlje 8: Posao i zanimanja

U ovom poglavlju naučićete kako da opišete svoje zanimanje, govorite o radnom danu i tražite posao. Ovo je korisno za profesionalnu komunikaciju i snalaženje na tržištu rada.

Opisivanje zanimanja (Berufe beschreiben)

Evo nekih uobičajenih zanimanja:

- **der Lehrer / die Lehrerin** (nastavnik / nastavnica)
- **der Student / die Studentin** (student / studentkinja)
- **der Arzt / die Ärztin** (lekar / lekarka)
- **der Ingenieur / die Ingenieurin** (inženjer / inženjerka)
- **der Verkäufer / die Verkäuferin** (prodavac / prodavačica)
- **der Koch / die Köchin** (kuvar / kuvarica)
- **der Polizist / die Polizistin** (policajac / policajka)
- **der Mechaniker / die Mechanikerin** (mehaničar / mehaničarka)
- **der Friseur / die Friseurin** (frizer / frizerka)

- **der Architekt / die Architektin** (arhitekta / arhitektica)

Primeri rečenica:

- Ich bin Lehrer von Beruf. (Ja sam nastavnik po zanimanju.)
- Moja sestra je Ärztin. (Moja sestra je lekarka.)
- Er arbeitet als Ingenieur. (On radi kao inženjer.)

Radni dan (Arbeitstag)

Pričanje o svom radnom danu:

- **Ich arbeite von... bis...** (Radim od... do...)
- **Ich habe um... Feierabend.** (Završavam sa poslom u...)
- **Ich mache eine Pause.** (Pravim pauzu.)
- **Ich habe viel zu tun.** (Imam mnogo posla.)
- **Ich bin müde.** (Umoran/na sam.)

Primeri rečenica:

- Ich arbeite von 9 Uhr bis 17 Uhr. (Radim od 9 do 17 časova.)
- Um 18 Uhr habe ich Feierabend. (U 18 časova završavam sa poslom.)
- Heute habe ich viel zu tun. (Danas imam mnogo posla.)

Traženje posla (Jobsuche)

Korisne fraze za traženje posla:

- **Ich suche eine Arbeit.** (Tražim posao.)
- **Ich brauche einen Job.** (Treba mi posao.)
- **Wo finde ich Stellenangebote?** (Gde mogu naći oglase za posao?)
- **Ich schreibe eine Bewerbung.** (Pišem prijavu za posao.)
- **Ich habe ein Vorstellungsgespräch.** (Imam razgovor za posao.)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1:

A: Was machst du gerade? B: Ich suche eine Arbeit. Ich schreibe Bewerbungen. A: Viel Erfolg!

Dijalog 2:

A: Ich habe morgen ein Vorstellungsgespräch. B: Das ist toll! Viel Glück!

Vežbe za Poglavlje 8

Vežba 8.1: Zanimanja

Prevedite na nemački:

- Ich habe ein Vorstellungsgespräch. (Imam razgovor za posao.)

Deutsch	Srpski
1. Moja majka je nastavnica.	_____
2. On je lekar.	_____
3. Ja sam student.	_____

Vežba 8.2: Radni dan

Napišite tri rečenice o svom radnom danu:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 8.3: Traženje posla

Popunite praznine:

1. Ich ____ eine Arbeit.
2. Ich schreibe eine ____.
3. Ich habe ein ____.

Poglavlje 9: Vreme i vremenske prilike

U ovom poglavlju naučićete kako da opišete vreme i vremenske prilike, kao i da govorite o godišnjim dobima i vremenskim fenomenima. Ovo je korisno za svakodnevne razgovore i planiranje aktivnosti.

Opisivanje vremena (Das Wetter beschreiben)

Evo nekih fraza za opisivanje vremena:

- **Wie ist das Wetter?** (Kakvo je vreme?)
- **Es ist sonnig.** (Sunčano je.)
- **Es ist bewölkt.** (Oblačno je.)
- **Es regnet.** (Pada kiša.)
- **Es schneit.** (Pada sneg.)
- **Es ist windig.** (Vetrovito je.)
- **Es ist warm.** (Toplo je.)
- **Es ist kalt.** (Hladno je.)
- **Es ist heiß.** (Vruće je.)
- **Es ist neblig.** (Maglovito je.)
- **Der Himmel ist blau.** (Nebo je plavo.)

Primeri rečenica:

- Heute ist es sonnig und warm. (Danas je sunčano i toplo.)
- Morgen regnet es wahrscheinlich. (Sutra verovatno pada kiša.)
- Im Winter ist es oft kalt und es schneit. (Zimi je često hladno i pada sneg.)

Godišnja doba i vremenski fenomeni (Jahreszeiten und Wetterphänomene)

Već smo spomenuli godišnja doba u Poglavlju 3. Sada ćemo ih ponoviti i dodati neke vremenske fenomene.

Godišnja doba (Jahreszeiten):

- **der Frühling** (proleće)
- **der Sommer** (leto)
- **der Herbst** (jesen)
- **der Winter** (zima)

Vremenski fenomeni:

- **der Blitz** (munja)
- **der Donner** (grom)
- **der Sturm** (oluja)
- **der Hagel** (grad)
- **der Regenbogen** (duga)
- **das Gewitter** (grmljavina)

Primeri rečenica:

- Im Frühling blühen die Blumen. (U proleće cvetaju cveće.)
- Im Sommer gehen wir schwimmen. (Leti idemo da plivamo.)
- Im Herbst fallen die Blätter. (U jesen opada lišće.)
- Im Winter fahren wir Ski. (Zimi idemo na skijanje.)
- Es gibt ein Gewitter. (Ima grmljavine.)
- Nach dem Regen kommt der Regenbogen. (Posle kiše dolazi duga.)

Vežbe za Poglavlje 9

Vežba 9.1: Opisivanje vremena

Popunite praznine:

1. Es ist ____ (sunčano).
2. Es ____ (pada kiša).
3. Es ist ____ (hladno).
4. Der Himmel ist ____ (plavo).

Vežba 9.2: Godišnja doba

Napišite tri rečenice o svojim omiljenim godišnjim dobima i zašto:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 9.3: Vremenski fenomeni

Prevedite na nemački:

Deutsch	Srpski
1. Munja	_____
2. Oluja	_____
3. Duga	_____

Poglavlje 10: Praznici i proslave

U ovom poglavlju naučićete o nemačkim praznicima i tradicijama, kao i kako da čestitate i govorite o proslavama. Ovo je važno za razumevanje kulture i učešće u društvenim događajima.

Nemački praznici i tradicije (Deutsche Feiertage und Traditionen)

Nemačka ima mnogo praznika, od kojih su neki državni, a neki regionalni. Evo nekih najvažnijih:

Deutsch	Srpski
Neujahr	Nova godina (1. januar)
Ostern	Uskrs (pokretni praznik)
Tag der Arbeit	Praznik rada (1. maj)
Christi Himmelfahrt	Vaznesenje Hristovo (pokretni praznik, 40 dana posle Uskrsa)
Pfingsten	Duhovi (pokretni praznik, 50 dana posle Uskrsa)
Tag der Deutschen Einheit	Dan nemačkog jedinstva (3. oktobar)
Weihnachten	Božić (25. i 26. decembar)

Tradicionalne proslave:

Deutsch	Srpski
Weihnachtsmarkt	Božićni vašar (tradicionalni vašari u decembru)
Oktoberfest	najveći narodni festival piva u Minhenu, održava se u septembru/oktobru
Karneval / Fasching	proslave pre Uskrsa, posebno popularne u Rajnskoj oblasti

Primeri rečenica:

- Wir feiern Weihnachten mit der Familie. (Slavimo Božić sa porodicom.)
- Der Weihnachtsmarkt in Köln ist sehr schön. (Božićni vašar u Kelnu je veoma lep.)
- Ich möchte einmal das Oktoberfest besuchen. (Želim jednom da posetim Oktoberfest.)

Čestitanje i proslave (Gratulieren und Feiern)

Kada nekome čestitate ili govorite o proslavama, ove fraze će vam biti korisne:

- **Herzlichen Glückwunsch!** (Srdačne čestitke!)
- **Alles Gute zum Geburtstag!** (Sve najbolje za rođendan!)
- **Frohe Weihnachten!** (Srećan Božić!)
- **Frohes neues Jahr!** (Srećna Nova godina!)
- **Viel Glück!** (Srećno!)
- **Wir feiern...** (Slavimo...)
- **Die Party ist am...** (Žurka je u...)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1:

A: Alles Gute zum Geburtstag, Anna! B: Vielen Dank, Max!

Dijalog 2:

A: Feiert ihr Weihnachten zu Hause? B: Ja, wir feiern mit der ganzen Familie.

Vežbe za Poglavlje 10

Vežba 10.1: Praznici

Prevedite na nemački:

Deutsch	Srpski
1. Nova godina	_____
2. Božić	_____
3. Praznik rada	_____
4. Dan nemačkog jedinstva	_____

Vežba 10.2: Čestitanje

Napišite kako biste čestitali nekome rođendan i Novu godinu:

1. Rođendan:
2. Nova godina:

Vežba 10.3: Proslave

Napišite tri rečenice o tome kako slavite neki praznik:

- 1.
- 2.
- 3.

Poglavlje 11: Prošireno predstavljanje i biografija

U ovom poglavlju naučićete kako da date detaljnije informacije o sebi i drugima, kao i da pričate o svojoj prošlosti, detinjstvu i školovanju. Uvešćemo i osnovnu upotrebu Perfekta i Präterituma, dva važna prošla vremena u nemačkom jeziku.

Detaljnije informacije o sebi i drugima (Detailliertere Informationen über sich und andere)

Na nivou A1 ste naučili osnovno predstavljanje. Sada ćemo to proširiti:

- **Ich bin in... geboren.** (Rođen/a sam u...)
- **Ich habe... gelernt.** (Učio/la sam...)
- **Ich arbeite seit... als...** (Radim od... do...)
- **Meine Hobbys sind...** (Moji hobiji su...)
- **Ich interessiere mich für...** (Interesujem se za...)

Primeri rečenica:

- Ich bin in Beograd geboren i odrastao. (Rođen/a sam i odrastao/la u Beogradu.)
- Ich habe Deutsch an der Universität gelernt. (Učio/la sam nemački na univerzitetu.)
- Ich arbeite seit fünf godina kao Programmierer. (Radim pet godina kao programer.)

Pričanje o prošlosti (Über die Vergangenheit sprechen)

Za pričanje o prošlosti u nemačkom jeziku najčešće se koriste Perfekt i Präteritum.

Perfekt

Perfekt se koristi za izražavanje radnji koje su se desile u prošlosti, a koje imaju vezu sa sadašnjošću ili su završene. Formira se pomoću pomoćnih glagola **haben** ili **sein** i Partizipa II glavnog glagola.

Pravilo:

- Većina glagola koristi **haben** (imati) kao pomoćni glagol.
 - **haben + Partizip II**
 - Primer: Ich habe gegessen. (Jeo/la sam.)

- Glagoli kretanja, promene stanja i glagoli **sein** (biti), **werden** (postati), **bleiben** (ostati) koriste **sein** (biti) kao pomoćni glagol.
 - **sein + Partizip II**
 - Primer: Ich bin gegangen. (Išao/la sam.)

Formiranje Partizipa II:

- **Pravilni glagoli:** ge- + koren glagola + -t
 - **machen** -> **gemacht** (raditi -> urađeno)
 - **spielen** -> **gespielt** (igrati -> igrano)
- **Nepravilni glagoli:** ge- + koren glagola (često se menja) + -en
 - **gehen** -> **gegangen** (ići -> išao)
 - **essen** -> **gegessen** (jesti -> jeo)

Primeri rečenica u Perfektu:

- Ich habe gestern einen Film gesehen. (Juče sam gledao/la film.)
- Wir sind letztes Jahr nach Deutschland gefahren. (Prošle godine smo putovali u Nemačku.)
- Sie hat ein neues Buch gelesen. (Ona je pročitala novu knjigu.)

Präteritum

Präteritum (ili Imperfekt) se koristi uglavnom u pisanoj formi (romani, novinski članci) i za glagole **sein** (biti), **haben** (imati) i modalne glagole u govornom jeziku. Izražava radnje koje su se desile u prošlosti i završene su.

Pravilo:

- **Pravilni glagoli:** koren glagola + -te + lični nastavak
 - **machen** -> **machte** (radio/la je)
- **Nepravilni glagoli:** koren glagola se menja + lični nastavak (bez -te)
 - **gehen** -> **ging** (išao/la je)

Primeri rečenica u Präteritumu:

- Ich war gestern im Kino. (Juče sam bio/la u bioskopu.)

- Er hatte viel Arbeit. (Imao je mnogo posla.)
- Sie ging nach Hause. (Ona je išla kući.)

Detinjstvo i školovanje (Kindheit und Schulzeit)

Pričanje o detinjstvu i školovanju je često deo biografije.

- **Als Kind...** (Kao dete...)
- **Ich bin in... zur Schule gegangen.** (Išao/la sam u školu u...)
- **Meine Lieblingsfächer waren...** (Moji omiljeni predmeti su bili...)
- **Ich habe viele Freunde gehabt.** (Imao/la sam mnogo prijatelja.)

Primeri rečenica:

- Als Kind habe ich viel gespielt. (Kao dete sam se mnogo igrao/la.)
- Ich bin u osnovnoj školi u Novom Sadu išao u školu. (Išao/la sam u osnovnu školu u Novom Sadu.)
- Meine Lieblingsfächer waren Mathematik und Deutsch. (Moji omiljeni predmeti su bili matematika i nemački.)

Vežbe za Poglavlje 11

Vežba 11.1: Prošireno predstavljanje

Napišite tri rečenice o sebi, koristeći nove fraze:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 11.2: Perfekt

Pretvorite sledeće rečenice u Perfekt:

1. Ich esse einen Apfel. -> _____
2. Wir fahren nach Berlin. -> _____
3. Sie liest ein Buch. -> _____

Vežba 11.3: Präteritum

Pretvorite sledeće rečenice u Präteritum:

1. Ich bin müde. -> _____
2. Er hat ein Auto. -> _____
3. Sie geht nach Hause. -> _____

Vežba 11.4: Detinjstvo i školovanje

Napišite dve rečenice o svom detinjstvu ili školovanju:

- 1.
- 2.

Poglavlje 12: Život u gradu i na selu

U ovom poglavlju naučićete kako da opišete okolinu, snalazite se u gradu i koristite poređenja. Ovo će vam pomoći da preciznije izražavate svoje misli o mestima i okolini.

Opisivanje okoline (Die Umgebung beschreiben)

Evo rečnika za opisivanje grada, sela i prirode:

- **die Stadt** (grad)
- **das Dorf** (selo)
- **die Natur** (priroda)
- **der Park** (park)
- **der Wald** (šuma)
- **der Fluss** (reka)
- **der See** (jezero)
- **das Gebirge** (planina)
- **die Straße** (ulica)
- **der Platz** (trg)
- **das Gebäude** (zgrada)
- **die Kirche** (crkva)
- **das Museum** (muzej)

- **das Theater** (pozorište)
- **das Kino** (bioskop)
- **die Bibliothek** (biblioteka)

Karakteristike:

- **groß** (velik)
- **klein** (mali)
- **schön** (lep)
- **hässlich** (ružan)
- **modern** (moderan)
- **alt** (star)
- **ruhig** (miran)
- **laut** (glasan)
- **sauber** (čist)
- **schmutzig** (prljav)

Primeri rečenica:

- Ich wohne in einer großen Stadt. (Živim u velikom gradu.)
- Das Dorf ist sehr ruhig und schön. (Selo je veoma mirno i lepo.)
- Der Park ist sauber und hat viele Bäume. (Park je čist i ima mnogo drveća.)

Snalaženje u gradu (Sich in der Stadt zurechtfinden)

Za snalaženje u gradu, pored pitanja za put, korisno je znati i sledeće:

- **der Stadtplan** (plan grada)
- **die Wegbeschreibung** (opis puta)
- **die Sehenswürdigkeit** (znamenitost)
- **der Touristeninformation** (turistički informativni centar)
- **sich verlaufen** (zalutati)
- **sich orientieren** (orijentisati se)

Primeri rečenica:

- Ich habe einen Stadtplan, um mich zu orientieren. (Imam plan grada da se orijentišem.)
- Wir haben uns verlaufen. (Zalutali smo.)
- Die Brandenburger Tor ist eine berühmte Sehenswürdigkeit in Berlin. (Brandenburška kapija je poznata znamenitost u Berlinu.)

Poređenja (Komparativ i Superlativ)

Na nivou A2 naučićete kako da poredite stvari koristeći komparativ i superlativ prideva.

Komparativ (Komparativ)

Komparativ se koristi za poređenje dve stvari. Formira se dodavanjem sufiksa -er na pridev.

Pravilo: Pridev + -er

- **schnell** (brz) -> **schneller** (brži)

Deutsch	Srpski
groß (velik)	größer (veći) (umlaut se dodaje na a, o, u)
gut (dobar)	besser (bolji) (nepravilan)
gern (rado)	lieber (radije) (nepravilan)

Primeri rečenica:

- Mein Auto ist schneller als deins. (Moj auto je brži od tvog.)
- Berlin ist größer als München. (Berlin je veći od Minhena.)
- Ich spreche besser Deutsch als Englisch. (Bolje govorim nemački nego engleski.)

Superlativ (Superlativ)

Superlativ se koristi za poređenje tri ili više stvari, pokazujući koja je najviše izražena po nekoj osobini. Formira se dodavanjem sufiksa -sten na prideva, a ispred prideva stoji **am**.

Pravilo: am + pridev + -sten

- **schnell** (brz) -> **am schnellsten** (najbrži)

Deutsch	Srpski
groß (velik)	am größten (najveći) (umlaut se dodaje na a, o, u)
gut (dobar)	am besten (najbolji) (nepravilan)
gern (rado)	am liebsten (najradije) (nepravilan)

Primeri rečenica:

- Das ist das schnellste Auto. (To je najbrži auto.)
- Der Mount Everest ist der höchste Berg der Welt. (Mont Everest je najviša planina na svetu.)
- Ich esse am liebsten Pizza. (Najradije jedem picu.)

Vežbe za Poglavlje 12

Vežba 12.1: Opisivanje okoline

Napišite tri rečenice o svom gradu/selu, koristeći reči iz poglavlja:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 12.2: Snalaženje u gradu

Popunite praznine:

1. Ich habe einen ____, um mich zu orientieren.
2. Wir haben uns ____.
3. Die ____ ist eine berühmte Sehenswürdigkeit.

Vežba 12.3: Komparativ i Superlativ

Pretvorite prideve u komparativ i superlativ:

1. klein - _ - _
2. schön - _ - _

3. alt - _ - _

4. viel - _ - _

Poglavlje 13: Komunikacija i interakcija

U ovom poglavlju naučićete kako da izražavate mišljenja i osećanja, dajete savete i preporuke, kao i da vodite duže razgovore. Uvešćemo i Konjunktiv II, koji je važan za izražavanje želja i pretpostavki.

Izražavanje mišljenja i osećanja (Meinungen und Gefühle ausdrücken)

Važno je znati kako da izrazite svoje mišljenje i osećanja na nemačkom:

- **Ich denke, dass...** (Mislim da...)
- **Ich finde, dass...** (Smatram da...)
- **Meiner Meinung nach...** (Po mom mišljenju...)
- **Ich glaube, da...** (Verujem da...)
- **Ich bin glücklich.** (Srećan/na sam.)
- **Ich bin traurig.** (Tužan/na sam.)
- **Ich bin wütend.** (Ljut/a sam.)
- **Ich habe Angst.** (Plašim se.)
- **Ich bin überrascht.** (Iznenaden/a sam.)

Primeri rečenica:

- Ich denke, dass Deutsch eine schöne Sprache ist. (Mislim da je nemački lep jezik.)
- Ich finde, dass das Wetter heute gut ist. (Smatram da je vreme danas dobro.)
- Meiner Meinung nach ist Berlin eine interessante Stadt. (Po mom mišljenju, Berlin je zanimljiv grad.)
- Ich bin glücklich, weil ich Urlaub habe. (Srećan/na sam jer imam odmor.)

Davanje saveta i preporuka (Ratschläge und Empfehlungen geben)

Kada želite nekome da date savet ili preporuku, možete koristiti sledeće fraze:

- **Ich finde, dass das Wetter heute gut ist.** (Smatram da je vreme danas dobro.)

Deutsch	Srpski
Du solltest...	Trebalo bi da... (neformalno)
Sie sollten...	Trebalo bi da... (formalno)

- **Ich empfehle dir/Ihnen...** (Preporučujem ti/Vam...)
- **Es wäre gut, wenn...** (Bilo bi dobro ako...)
- **Man könnte...** (Moglo bi se...)

Primeri rečenica:

- Du solltest mehr Deutsch lernen. (Trebalo bi više da učiš nemački.)
- Ich empfehle Ihnen, dieses Buch zu lesen. (Preporučujem Vam da pročitate ovu knjigu.)
- Es wäre gut, wenn du früher aufstehen würdest. (Bilo bi dobro ako bi ranije ustajao/la.)

Vođenje dužih razgovora (Längere Gespräche führen)

Za vođenje dužih razgovora, važno je koristiti veznike i izraze koji povezuju rečenice i ideje:

- **und** (i)
- **aber** (ali)
- **oder** (ili)
- **weil** (jer)
- **deshalb** (zato)
- **trotzdem** (uprkos tome)

- **obwohl** (iako)
- **danach** (nakon toga)
- **zuerst** (prvo)
- **dann** (onda)
- **außerdem** (osim toga)
- **zum Beispiel** (na primer)

Primeri rečenica:

- Ich lerne Deutsch, weil ich in Deutschland arbeiten möchte. (Učim nemački jer želim da radim u Nemačkoj.)
- Es regnet, trotzdem gehen wir spazieren. (Pada kiša, uprkos tome idemo u šetnju.)
- Zuerst esse ich Frühstück, onda idem na posao. (Prvo jedem doručak, onda idem na posao.)

Konjunktiv II (Želje i pretpostavke)

Konjunktiv II se koristi za izražavanje želja, pretpostavki, nerealnih uslova i uljudnih molbi. Na nivou A2, fokusiraćemo se na najčešće upotrebe sa glagolima **haben**, **sein** i **werden** (u formi **würde**).

Formiranje Konjunktiva II

Sa glagolom haben (imati):

- **Ich hätte** (ja bih imao/la)
- **Du hättest** (ti bi imao/la)
- **Er/Sie/Es hätte** (on/ona/ono bi imao/la)
- **Wir hätten** (mi bismo imali)
- **Ihr hättet** (vi biste imali)
- **Sie/sie hätten** (Vi/oni/one bi imali/le)

Primeri:

Deutsch	Srpski
Ich hätte gern einen Kaffee.	Želeo/la bih kafu. (uljudna molba)

Deutsch	Srpski
Wenn ich Zeit hätte, würde ich reisen.	Kad bih imao/la vremena, putovao/la bih.

Sa glagolom sein (biti):

- **Ich wäre** (ja bih bio/la)
- **Du wärest** (ti bi bio/la)
- **Er/Sie/Es wäre** (on/ona/ono bi bio/la)
- **Wir wären** (mi bismo bili)
- **Ihr wäret** (vi biste bili)
- **Sie/sie wären** (Vi/oni/one bi bili/le)

Primeri:

- Ich wäre jetzt gern am Strand. (Sada bih bio/la rado na plaži.) | Deutsch | Srpski | | :--- | :--- | | Wenn ich reich wäre, würde bih kupio/la kuću. | Kad bih bio/la bogat/a, kupio/la bih kuću. |

Sa glagolom werden (u formi würde + infinitiv):

Ovo je najčešći način formiranja Konjunktiva II za većinu glagola, posebno u govornom jeziku.

- **Ich würde + infinitiv** (ja bih...)
- **Du würdest + infinitiv** (ti bi...)
- **Er/Sie/Es würde + infinitiv** (on/ona/ono bi...)
- **Wir würden + infinitiv** (mi bismo...)
- **Ihr würdet + infinitiv** (vi biste...)
- **Sie/sie würden + infinitiv** (Vi/oni/one bi...)

Primeri:

- Ich würde gern Deutsch lernen. (Rado bih učio/la nemački.)
- Was würden Sie tun? (Šta biste Vi uradili?)
- Er würde uns helfen. (On bi nam pomogao.)

Vežbe za Poglavlje 13

Vežba 13.1: Izražavanje mišljenja

Napišite tri rečenice o svom mišljenju o nečemu (npr. o učenju nemačkog, o vremenu, o hrani):

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 13.2: Davanje saveta

Napišite dva saveta nekome ko uči nemački:

- 1.
- 2.

Vežba 13.3: Konjunktiv II

Pretvorite sledeće rečenice u Konjunktiv II:

1. Ich habe ein Auto. -> Ich ___ ein Auto.
2. Sie ist müde. -> Sie ___ müde.
3. Wir lernen Deutsch. -> Wir _ **gern Deutsch** _.
4. Er geht ins Kino. -> Er _ **gern ins Kino** _.

Poglavlje 14: Obrazovanje i učenje

U ovom poglavlju naučićete o školskom sistemu u Nemačkoj, kako da govorite o učenju jezika i drugih predmeta, kao i o planovima za budućnost vezanim za obrazovanje i karijeru. Ovo je korisno za sve koji planiraju da studiraju ili rade u Nemačkoj.

Školski sistem u Nemačkoj (Das Schulsystem in Deutschland)

Nemački školski sistem je složen i razlikuje se od pokrajine do pokrajine, ali postoje opšte karakteristike:

Deutsch	Srpski
die Grundschule	osnovna škola (od 1. do 4. razreda, u nekim pokrajinama do 6. razreda)
die weiterführende Schule	srednja škola (posle osnovne škole, postoje različiti tipovi):
◦ die Hauptschule	glavna škola (do 9. ili 10. razreda, priprema za zanatska zanimanja)
◦ die Realschule	realna škola (do 10. razreda, priprema za srednje stručne škole)
◦ das Gymnasium	gimnazija (do 12. ili 13. razreda, priprema za univerzitet, završava se sa Abitur)
die Berufsschule	stručna škola (za dualno obrazovanje - istovremeno učenje u školi i rad u firmi)
die Universität / die Hochschule	univerzitet / visoka škola (visoko obrazovanje)

Važni pojmovi:

- **der Kindergarten** (obdanište)
- **der Schüler / die Schülerin** (učenik / učenica)
- **der Student / die Studentin** (student / studentkinja)
- **der Lehrer / die Lehrerin** (nastavnik / nastavnica)
- **das Fach** (predmet)
- **die Prüfung** (ispit)
- **das Zeugnis** (svedočanstvo/diploma)

Primeri rečenica:

- Meine Kinder gehen in die Grundschule. (Moja deca idu u osnovnu školu.)
- Ich möchte nach dem Gymnasium an der Universität studieren. (Želim da studiram na univerzitetu posle gimnazije.)

- In der Berufsschule lernt man einen Beruf. (U stručnoj školi se uči zanimanje.)

Učenje jezika i drugih predmeta (Sprachen und andere Fächer lernen)

Pričanje o učenju je česta tema. Evo korisnih fraza:

- **Ich lerne Deutsch.** (Učim nemački.)
- **Ich besuche einen Sprachkurs.** (Pohađam kurs jezika.)
- **Mein Lieblingsfach ist...** (Moj omiljeni predmet je...)
- **Ich bin gut in...** (Dobar/dobra sam u...)
- **Ich habe Schwierigkeiten mit...** (Imam poteškoća sa...)
- **üben** (vežbati)
- **wiederholen** (ponavljati)
- **verstehen** (razumeti)

Primeri rečenica:

- Ich lerne Deutsch, weil ich in Deutschland leben möchte. (Učim nemački jer želim da živim u Nemačkoj.)
- Mein Lieblingsfach in der Schule war Geschichte. (Moj omiljeni predmet u školi je bila istorija.)
- Ich habe Schwierigkeiten mit der deutschen Grammatik. (Imam poteškoća sa nemačkom gramatikom.)
- Man muss viel üben, um eine Sprache zu lernen. (Mora se mnogo vežbati da bi se naučio jezik.)

Planovi za budućnost (Pläne für die Zukunft)

Razgovor o budućim planovima, posebno vezanim za obrazovanje i karijeru:

- **Ich möchte... werden.** (Želim da postanem...)
- **Ich plane, ... zu studieren.** (Planiram da studiram...)
- **Ich will eine Ausbildung machen.** (Želim da završim obuku/ školovanje.)

- **Mein Ziel ist es, ...** (Moj cilj je...)
- **Ich hoffe, dass...** (Nadam se da...)

Primeri rečenica:

- Ich möchte Arzt werden. (Želim da postanem lekar.)
- Ich plane, Informatik zu studirati. (Planiram da studiram informatiku.)
- Mein Ziel ist es, fließend Deutsch zu sprechen. (Moj cilj je da tečno govorim nemački.)
- Ich hoffe, dass ich bald einen Job finde. (Nadam se da ću uskoro naći posao.)

Vežbe za Poglavlje 14

Vežba 14.1: Školski sistem

Odgovorite na pitanja:

1. Koliko dugo traje Grundschule u Nemačkoj (najčešće)? _____
2. Koja vrsta škole priprema za univerzitet? _____
3. Šta se uči u Berufsschule? _____

Vežba 14.2: Učenje

Napišite tri rečenice o svom iskustvu učenja nemačkog jezika:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 14.3: Planovi za budućnost

Napišite dve rečenice o svojim planovima za budućnost vezanim za obrazovanje ili karijeru:

- 1.
- 2.

Poglavlje 15: Mediji i tehnologija

U ovom poglavlju naučićete kako da razgovarate o vestima i medijima, upotrebi interneta i mobilnih telefona, kao i da opišete tehničke uređaje. Tehnologija je sastavni deo svakodnevnog života, pa je poznavanje ovog rečnika veoma korisno.

Razgovor o vestima i medijima (Über Nachrichten und Medien sprechen)

Mediji su važan izvor informacija. Evo nekih reči i fraza:

- **die Nachrichten** (vesti)
- **die Zeitung** (novine)
- **das Radio** (radio)
- **das Fernsehen** (televizija)
- **das Internet** (internet)
- **die Zeitschrift** (časopis)
- **der Artikel** (članak)
- **die Sendung** (emisija)
- **informieren** (informisati)
- **lesen** (čitati)
- **hören** (slušati)
- **sehen** (gledati)

Primeri rečenica:

- Ich lese jeden Morgen die Zeitung. (Čitam novine svakog jutra.)
- Ich höre Radio na putu do posla. (Slušam radio na putu do posla.)
- Die Nachrichten sind sehr wichtig. (Vesti su veoma važne.)
- Ich informiere mich im Internet über aktuelle Ereignisse. (Informišem se na internetu o aktuelnim događajima.)

Upotreba interneta i mobilnih telefona (Internet- und Handynutzung)

Internet i mobilni telefoni su postali neizostavni deo našeg života. Evo korisnih fraza:

- **das Handy** (mobilni telefon)
- **der Computer** (kompjuter)
- **das Tablet** (tablet)
- **das WLAN** (Wi-Fi)
- **online sein** (biti online)
- **surfen** (surfovati internetom)
- **eine E-Mail schreiben** (napisati e-mail)
- **telefonieren** (telefonirati)
- **eine Nachricht senden** (poslati poruku)
- **herunterladen** (preuzeti/skinuti)
- **hochladen** (postaviti/uploadovati)

Primeri rečenica:

- Ich bin oft online. (Često sam online.)
- Kannst du mi napisati e-mail? (Možeš li mi napisati e-mail?)
- Ich telefoniere gern mit meinen Freunden. (Volim da telefoniram sa svojim prijateljima.)
- Das WLAN ist sehr schnell hier. (Wi-Fi je ovde veoma brz.)

Opisivanje tehničkih uređaja (Technische Geräte beschreiben)

Kada želite da opišete tehničke uređaje, možete koristiti sledeće prideve i fraze:

- **neu** (nov)
- **alt** (star)
- **schnell** (brz)
- **langsam** (spor)

- **groß** (velik)
- **klein** (mali)
- **teuer** (skup)
- **billig** (jeftin)
- **modern** (moderan)
- **praktisch** (praktičan)
- **nützlich** (koristan)

Primeri rečenica:

- Mein neues Handy ist sehr schnell. (Moj novi mobilni telefon je veoma brz.)
- Ovaj kompjuter je star i spor. (Ovaj kompjuter je star i spor.)
- Tablets sind sehr praktisch für unterwegs. (Tableti su veoma praktični za put.)

Vežbe za Poglavlje 15

Vežba 15.1: Mediji

Napišite tri vrste medija koje koristite za informisanje:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 15.2: Internet i mobilni telefoni

Popunite praznine:

1. Ich ___ gern im Internet.
2. Kannst du mi napisati ___?
3. Ich ___ oft mit meinem Handy.

Vežba 15.3: Opisivanje uređaja

Opišite svoj omiljeni tehnički uređaj koristeći tri prideva:

- 1.
- 2.

Poglavlje 16: Kultura i običaji

U ovom poglavlju naučićete o nemačkoj kulturi i tradiciji, ponašanju u različitim situacijama i interkulturalnim razlikama. Razumevanje kulture je ključno za uspešnu komunikaciju i integraciju u nemačko govorno područje.

Nemačka kultura i tradicija (Deutsche Kultur und Tradition)

Nemačka je zemlja bogate istorije i raznolike kulture. Evo nekih opštih karakteristika i tradicija:

- **Pünktlichkeit** (tačnost): Nemci cene tačnost. Kašnjenje se smatra nepristojnim, posebno na poslovnim sastancima ili dogovorima.
- **Direktnost**: Komunikacija je često direktna i jasna. To ne znači da su nepristojni, već da cene iskrenost i efikasnost u razgovoru.
- **Ordnung und Sauberkeit** (red i čistoća): Red i čistoća su veoma važni u Nemačkoj, kako u javnom prostoru, tako i u privatnim domovima.
- **Recycling** (recikliranje): Nemačka ima razvijen sistem recikliranja otpada. Važno je pravilno razvrstavati smeće.
- **Brotkultur** (kultura hleba): Hleb je osnovna namirnica i postoji veliki izbor različitih vrsta hleba i peciva.
- **Kaffeekultur** (kultura kafe): Kafa je veoma popularna, a popodnevna kafa i kolač (Kaffee und Kuchen) su česta tradicija.
- **Feste und Feiertage** (praznici i proslave): Pored Božića i Uskrsa, postoje i regionalni praznici i festivali, poput Oktoberfesta i Karnevala.

Primeri rečenica:

- Pünktlichkeit ist in Deutschland sehr wichtig. (Tačnost je u Nemačkoj veoma važna.)
- Die Deutschen su veoma direktni u svojoj komunikaciji. (Nemci su veoma direktni u svojoj komunikaciji.)

- Ich muss den Müll trennen. (Moram da razvrstam smeće.)

Ponašanje u različitim situacijama (Verhalten in verschiedenen Situationen)

Razumevanje društvenih normi pomaže u izbegavanju nesporazuma:

- **Pozdravljanje:** Rukovanje je uobičajeno pri pozdravljanju, čak i sa ljudima koje već poznajete. Prijatelji se često grle.
- **Oslovljavanje:** U formalnim situacijama koristi se formalno oslovljavanje sa **Sie** (Vi) i prezimenom (Herr Müller, Frau Schmidt). U neformalnim situacijama koristi se **du** (ti) i ime.
- **Pokloni:** Prilikom posete nekome, mali poklon poput cveća, čokolade ili vina je uobičajen.
- **Jelo:** Za stolom se obično čeka da svi dobiju hranu pre nego što se počne jesti. Laktovi se ne stavljaju na sto.
- **Tišina:** U javnom prevozu i na javnim mestima se ceni tišina. Glasni razgovori telefonom ili muzika se smatraju nepristojnim.

Primeri rečenica:

- Man sagt 'Sie' zu älteren Personen und zu Vorgesetzten. (Kaže se 'Vi' starijim osobama i nadređenima.)
- Es ist üblich, ein kleines Geschenk mitzubringen, wenn man eingeladen ist. (Uobičajeno je doneti mali poklon kada ste pozvani.)

Interkulturalne razlike (Interkulturelle Unterschiede)

Razumevanje razlika između sopstvene i nemačke kulture pomaže u izbegavanju nesporazuma:

- **Privatnost:** Nemci cene svoju privatnost. Nije uobičajeno postavljati lična pitanja (o plati, bračnom statusu) nekome koga ne poznajete dobro.
- **Pravila i propisi:** Nemačka je zemlja sa mnogo pravila i propisa. Važno je pridržavati se pravila, čak i ako vam se čine preteranim.
- **Planiranje:** Nemci vole da planiraju unapred. Spontani pozivi na kafu ili posete su manje uobičajeni nego u nekim drugim kulturama.

- **Humor:** Nemački humor može biti suptilan i ponekad ga je teško razumeti za strance. Sarkazam i ironija su prisutni.

Primeri rečenica:

- In Deutschland ist es wichtig, die Regeln zu beachten. (U Nemačkoj je važno poštovati pravila.)
- Die Deutschen planiraju često sve unapred. (Nemci često sve planiraju unapred.)

Vežbe za Poglavlje 16

Vežba 16.1: Nemačka kultura

Napišite tri stvari koje su tipične za nemačku kulturu:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 16.2: Ponašanje

Šta biste uradili u sledećim situacijama?

1. Kasnite na sastanak:
2. Pozvani ste na večeru kod nemačke porodice:
3. Želite da platite račun u restoranu:

Vežba 16.3: Interkulturalne razlike

Napišite jednu razliku između nemačke i vaše kulture koja vam je zanimljiva ili važna:

- 1.

Poglavlje 17: Ekologija i okolina

U ovom poglavlju naučićete kako da razgovarate o zaštiti životne sredine, recikliranju i održivosti. Nemačka je poznata po svojoj posvećenosti ekologiji, pa je poznavanje ovog rečnika važno za razumevanje i učešće u društvenim diskusijama.

Razgovor o zaštiti životne sredine (Über Umweltschutz sprechen)

Zaštita životne sredine je važna tema u Nemačkoj. Evo nekih korisnih reči i fraza:

- **der Umweltschutz** (zaštita životne sredine)
- **die Umwelt** (životna sredina)
- **schützen** (štititi)
- **sauber** (čist)
- **schmutzig** (prljav)
- **die Luft** (vazduh)
- **das Wasser** (voda)
- **der Boden** (zemljište)
- **die Natur** (priroda)
- **die Verschmutzung** (zagađenje)
- **der Klimawandel** (klimatske promene)
- **erneuerbare Energien** (obnovljivi izvori energije)

Primeri rečenica:

- Umweltschutz ist sehr wichtig für die Zukunft. (Zaštita životne sredine je veoma važna za budućnost.)
- Wir müssen unsere Umwelt schützen. (Moramo da štitimo našu životnu sredinu.)
- Die Luft in der Stadt ist oft schmutzig. (Vazduh u gradu je često prljav.)
- Erneuerbare Energien sind gut za klimu. (Obnovljivi izvori energije su dobri za klimu.)

Recikliranje i održivost (Recycling und Nachhaltigkeit)

Recikliranje je duboko ukorenjeno u nemačkom društvu. Razumevanje sistema recikliranja je ključno.

- **recyceln** (reciklirati)

- **der Müll** (smeće)
- **der Abfall** (otpad)
- **Müll trennen** (razvrstavati smeće)
- **die Mülltonne** (kanta za smeće)
- **das Altpapier** (stari papir)
- **das Plastik** (plastika)
- **das Glas** (staklo)
- **die Biotonne** (kanta za bio-otpad)
- **die Nachhaltigkeit** (održivost)
- **nachhaltig leben** (živeti održivo)

Sistem razvrstavanja otpada u Nemačkoj:

- **Gelber Sack / Gelbe Tonne:** Plastična ambalaža, metalna ambalaža, tetrapak.
- **Blaue Tonne:** Papir i karton.
- **Braune Tonne / Biotonne:** Bio-otpad (ostaci hrane, baštenski otpad).
- **Graue / Schwarze Tonne:** Preostali otpad (Restmüll).
- **Glascontainer:** Staklo (razvrstano po bojama: belo, braon, zeleno).

Primeri rečenica:

- Wir müssen den Müll trennen. (Moramo da razvrstavamo smeće.)
- Ich bringe das Altpapier zur blauen Tonne. (Nosim stari papir u plavu kantu.)
- Nachhaltigkeit ist ein wichtiges Thema in Deutschland. (Održivost je važna tema u Nemačkoj.)
- Es ist wichtig, nachhaltig zu leben. (Važno je živeti održivo.)

Vežbe za Poglavlje 17

Vežba 17.1: Zaštita životne sredine

Napišite tri rečenice o tome kako možete zaštititi životnu sredinu:

- 1.
- 2.

3.

Vežba 17.2: Recikliranje

Koja vrsta otpada ide u koju kantu? Spojite:

1. Plastična ambalaža a) Blaue Tonne
2. Papir i karton b) Gelber Sack
3. Ostaci hrane c) Graue Tonne
4. Preostali otpad d) Biotonne

Vežba 17.3: Održivost

Napišite jednu rečenicu o tome šta za vas znači održivost:

1.

Poglavlje 18: Zdravlje i životni stil

U ovom poglavlju naučićete kako da razgovarate o zdravoj ishrani, vežbanju, održavanju zdravlja i životnom stilu. Ovo je važno za vođenje zdravog života i komunikaciju o ličnim navikama.

Zdrava ishrana i vežbanje (Gesunde Ernährung und Bewegung)

Zdrav životni stil uključuje pravilnu ishranu i redovnu fizičku aktivnost. Evo nekih korisnih reči i fraza:

- **gesund** (zdrav)
- **ungesund** (nezdrav)
- **die Ernährung** (ishrana)
- **sich gesund ernähren** (zdravstveno se hraniti)
- **das Obst** (voće)
- **das Gemüse** (povrće)
- **Sport treiben** (baviti se sportom)
- **sich bewegen** (kretati se)
- **joggen** (džogirati)

- **schwimmen** (plivati)
- **Rad fahren** (voziti bicikl)
- **das Fitnessstudio** (teretana)

Primeri rečenica:

- Es je важно, zdravo se hraniti. (Važno je zdravo se hraniti.)
- Ich esse viel Obst und Gemüse. (Jedem mnogo voća i povrća.)
- Ich treibe dreimal pro Woche Sport. (Bavim se sportom tri puta nedeljno.)
- Bewegung ist gut za zdravlje. (Kretanje je dobro za zdravlje.)

Održavanje zdravlja (Gesundheit erhalten)

Pored ishrane i vežbanja, postoje i drugi aspekti održavanja zdravlja:

- **genug schlafen** (dovoljno spavati)
- **sich entspannen** (opustiti se)
- **Stress vermeiden** (izbegavati stres)
- **regelmäßig zum Arzt gehen** (redovno ići kod lekara)
- **die Vorsorgeuntersuchung** (preventivni pregled)
- **nicht rauchen** (ne pušiti)
- **wenig Alkohol trinken** (malo alkohola piti)

Primeri rečenica:

- Ich versuche, jeden Tag acht Stunden zu schlafen. (Pokušavam da spavam osam sati svakog dana.)
- Entspannung ist wichtig, um Stress abzubauen. (Opuštanje je važno za smanjenje stresa.)
- Ich gehe regelmäßig zur Vorsorgeuntersuchung. (Redovno idem na preventivni pregled.)

Životni stil i navike (Lebensstil und Gewohnheiten)

Razgovor o ličnim navikama i životnom stilu:

- **der Lebensstil** (životni stil)
- **die Gewohnheit** (navika)

- **früh aufstehen** (rano ustajati)
- **spät ins Bett gehen** (kasno ići u krevet)
- **regelmäßig** (redovno)
- **oft** (često)
- **manchmal** (ponekad)
- **nie** (nikad)

Primeri rečenica:

- Ich habe einen gesunden Lebensstil. (Imam zdrav životni stil.)
- Es ist meine Gewohnheit, morgens Kaffee zu trinken. (Moja navika je da ujutru pijem kafu.)
- Ich stehe früh auf und gehe früh ins Bett. (Rano ustajem i rano idem u krevet.)

Vežbe za Poglavlje 18

Vežba 18.1: Zdrava ishrana i vežbanje

Napišite tri rečenice o svojim navikama u ishrani i vežbanju:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 18.2: Održavanje zdravlja

Napišite dva saveta za održavanje zdravlja:

- 1.
- 2.

Vežba 18.3: Životni stil

Popunite praznine:

1. Ich habe einen ____ Lebensstil.
2. Es ist wichtig, genug ____.
3. Ich ____ oft Sport.

Poglavlje 19: Banka i finansije

U ovom poglavlju naučićete kako da otvorite bankovni račun, obavljate plaćanja i razumete osnovne finansijske termine. Ovo je neophodno za snalaženje u bankarskom sistemu u Nemačkoj i upravljanje ličnim finansijama.

Otvaranje računa (Ein Konto eröffnen)

Kada dođete u Nemačku, jedna od prvih stvari koju ćete verovatno morati da uradite je da otvorite bankovni račun. Evo korisnih fraza:

- **Ich möchte ein Konto eröffnen.** (Želim da otvorim račun.)
- **das Girokonto** (tekući račun)
- **das Sparkonto** (štedni račun)
- **die Bank** (banka)
- **der Bankberater / die Bankberaterin** (bankarski savetnik / savetnica)
- **der Personalausweis** (lična karta)
- **der Reisepass** (pasoš)
- **die Meldebescheinigung** (potvrda o prijavi boravka)
- **die Steuer-Identifikationsnummer (Steuer-ID)** (poreski identifikacioni broj)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1:

A: Guten Tag, ich möchte ein Girokonto eröffnen. B: Gern. Haben Sie Ihren Personalausweis und Ihre Meldebescheinigung dabei? A: Ja, hier sind sie.

Plaćanje i transakcije (Bezahlen und Transaktionen)

Razumevanje različitih načina plaćanja i bankarskih transakcija je ključno.

- **bar bezahlen** (platiti gotovinom)
- **mit Karte bezahlen** (platiti karticom)
- **die EC-Karte / Girocard** (debitna kartica)

- **die Kreditkarte** (kreditna kartica)
- **die Überweisung** (bankovni transfer)
- **Geld abheben** (podizati novac)
- **Geld einzahlen** (uplaćivati novac)
- **der Geldautomat** (bankomat)
- **die Kontonummer** (broj računa)
- **die IBAN** (međunarodni broj bankovnog računa)
- **der BIC / SWIFT-Code** (bankovni identifikacioni kod)

Primeri rečenica:

- Ich bezahle immer mit Karte. (Uvek plaćam karticom.)
- Ich muss Geld am Geldautomaten abheben. (Moram da podignem novac na bankomatu.)
- Bitte überweisen Sie den Betrag na moj račun. (Molim Vas, prebacite iznos na moj račun.)

Osnovni finansijski termini (Grundlegende Finanzbegriffe)

Evo nekih osnovnih finansijskih termina koje ćete često sretati:

- **das Gehalt** (plata)
- **der Lohn** (nadnica)
- **die Miete** (kirija)
- **die Nebenkosten** (režijski troškovi)
- **die Rechnung** (račun)
- **die Schulden** (dugovi)
- **sparen** (štedeti)
- **ausgeben** (trošiti)
- **das Budget** (budžet)
- **die Steuer** (porez)

Primeri rečenica:

- Mein Gehalt kommt am Ende des Monats. (Moja plata dolazi krajem meseca.)
- Die Miete ist sehr hoch in München. (Kirija je veoma visoka u Minhenu.)
- Ich muss sparen, um ein neues Auto zu kaufen. (Moram da štedim da bih kupio/la novi auto.)
- Man sollte sein Budget planen. (Trebalo bi planirati svoj budžet.)

Vežbe za Poglavlje 19

Vežba 19.1: Otvaranje računa

Napišite tri dokumenta koja su vam potrebna za otvaranje bankovnog računa u Nemačkoj:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 19.2: Plaćanje

Popunite praznine:

1. Ich möchte ___ bezahlen. (gotovinom)
2. Kann ich ___ zahlen? (karticom)
3. Ich muss Geld am ___ abheben. (bankomatu)

Vežba 19.3: Finansijski termini

Prevedite na nemački:

Deutsch	Srpski
1. Plata	_____
2. Kirija	_____
3. Štedeti	_____
4. Dugovi	_____

Poglavlje 20: Traženje stana

U ovom poglavlju naučićete kako da tražite stan u Nemačkoj, razumete oglase za iznajmljivanje, komunicirate sa stanodavcima i razumete osnovne pojmove vezane za ugovor o najmu i troškove. Ovo je ključno za svakoga ko planira da živi u Nemačkoj.

Traženje stana (Wohnungssuche)

Traženje stana u Nemačkoj može biti izazovno. Evo nekih korisnih fraza i saveta:

- **die Wohnung** (stan)
- **das Haus** (kuća)
- **mieten** (iznajmiti)
- **vermieten** (izdati)
- **der Mieter / die Mieterin** (stanar / stanarka)
- **der Vermieter / die Vermieterin** (stanodavac / stanodavka)
- **die Miete** (kirija)
- **die Nebenkosten** (režijski troškovi)
- **die Kaution** (kaucija)
- **der Mietvertrag** (ugovor o najmu)
- **die Wohnungsanzeige** (oglas za stan)
- **die Besichtigung** (razgledanje stana)

Gde tražiti stan?

- **Online-Portale:** Najpopularniji portali su Immobilienscout24, Immonet, WG-Gesucht (za zajedničke stanove).
- **Zeitungsinserate:** Oglasi u lokalnim novinama, posebno vikendom.
- **Makler:** Agenti za nekretnine (der Makler) mogu pomoći, ali naplaćuju proviziju (die Provision).
- **Soziale Medien:** Grupe na Facebooku za traženje stanova.

Primeri rečenica:

- Ich suche eine 2-Zimmer-Wohnung in Berlin. (Tražim dvosoban stan u Berlinu.)
- Die Miete ist 800 Euro kalt. (Kirija je 800 evra bez režija.)
- Ich habe einen Termin za razgledanje stana. (Imam termin za razgledanje stana.)

Razumevanje oglasa za iznajmljivanje (Wohnungsanzeigen verstehen)

Oglasi za stanove često koriste skraćenice. Evo nekih najčešćih:

Skraćenica	Značenje	Srpski prevod
Whg.	Wohnung	Stan
Zi.	Zimmer	Soba
qm	Quadratmeter	Kvadratni metar
EG	Erdgeschoss	Prizemlje
OG	Obergeschoss	Sprat
DG	Dachgeschoss	Potkrovlje
EBK	Einbauküche	Ugradna kuhinja
Blk.	Balkon	Balkon
Bad	Badezimmer	Kupatilo
WBS	Wohnberechtigungsschein	Potvrda o pravu na socijalni stan
NK	Nebenkosten	Režijski troškovi
WM	Warmmiete	Topla kirija (sa režijama)
KM	Kaltmiete	Hladna kirija (bez režija)
Kt.	Kaution	Kaucija
Prov.	Provision	Provizija

Skraćenica	Značenje	Srpski prevod
zzgl.	zuzüglich	Plus, dodatno

Primer oglasa:

2-Zi-Whg, 50 qm, 3. OG, EBK, Blk, Bad, KM 600€ + NK 150€, Kt. 3 KM. Frei ab 01.09.

Prevod:

Dvosoban stan, 50 kvadratnih metara, 3. sprat, ugradna kuhinja, balkon, kupatilo, hladna kirija 600€ + režijski troškovi 150€, kaucija 3 hladne kirije. Slobodan od 1. septembra.

Komunikacija sa stanodavcima (Kommunikation mit Vermietern)

Kada pronađete zanimljiv oglas, moraćete da kontaktirate stanodavca ili agenta. Važno je ostaviti dobar utisak.

- **Sehr geehrte/r Herr/Frau [Prezime]**, (Poštovani/a gospodine/ gospođo [Prezime], - formalno)
- **Ich interessiere mich für die Wohnung in [Adresa]**. (Interesujem se za stan na [Adresa].)
- **Ich bin berufstätig / Student/in**. (Zaposlen/a sam / Student/kinja sam.)
- **Ich bin Nichtraucher**. (Ja sam nepušač.)
- **Ich habe keine Haustiere**. (Nemam kućne ljubimce.)
- **Wann wäre eine Besichtigung möglich?** (Kada bi bilo moguće razgledanje?)
- **Mit freundlichen Grüßen**, (Sa poštovanjem, - formalno)

Primer e-maila:

Sehr geehrte Frau Müller,

ich interessiere mich sehr für Ihre 2-Zimmer-Wohnung in der Musterstraße 10. Ich bin berufstätig und Nichtraucher. Ich habe keine Haustiere. Wann wäre eine Besichtigung möglich?

Mit freundlichen Grüßen, [Vaše Ime i Prezime] [Vaš broj telefona] [Vaš e-mail]

Ugovor o najmu i troškovi (Mietvertrag und Kosten)

Pre potpisivanja ugovora, važno je razumeti sve uslove i troškove.

- **die Kaltmiete (KM)**: Osnovna kirija bez režijskih troškova.
- **die Nebenkosten (NK)**: Režijski troškovi (voda, grejanje, smeće, održavanje zgrade). Ponekad se nazivaju i

Poglavlje 21: Dnevne rutine

U ovom poglavlju naučićete kako da opišete svoj tipičan dan, govorite o vremenu i redosledu aktivnosti. Ovo je korisno za svakodnevnu komunikaciju i planiranje.

Opisivanje tipičnog dana (Einen typischen Tag beschreiben)

Evo nekih fraza za opisivanje dnevnih aktivnosti:

- **aufstehen** (ustati)
- **frühstücken** (doručkovati)
- **zur Arbeit/Schule gehen** (ići na posao/u školu)
- **arbeiten** (raditi)
- **Mittagessen haben** (ručati)
- **nach Hause kommen** (doći kući)
- **Abendessen kochen** (kuvati večeru)
- **fernsehen** (gledati TV)
- **ins Bett gehen** (ići u krevet)
- **schlafen** (spavati)

Primeri rečenica:

- Ich stehe um 7 Uhr auf. (Ustajem u 7 sati.)
- Ich frühstücke um halb 8. (Doručkujem u pola 8.)

- Um 8 Uhr gehe ich zur Arbeit. (U 8 sati idem na posao.)
- Am Abend koche ich Abendessen. (Uveče kuvam večeru.)
- Ich gehe um 23 Uhr ins Bett. (Idem u krevet u 23 sata.)

Vremenske odrednice i redosled (Zeitangaben und Reihenfolge)

Za opisivanje redosleda aktivnosti koristite:

- **zuerst** (prvo)
- **dann** (onda)
- **danach** (nakon toga)
- **später** (kasnije)
- **am Morgen** (ujutru)
- **am Vormittag** (pre podne)
- **am Mittag** (u podne)
- **am Nachmittag** (popodne)
- **am Abend** (uveče)
- **in der Nacht** (noću)

Primeri rečenica:

- Zuerst stehe ich auf, dann frühstücke ich. (Prvo ustajem, onda doručkujem.)
- Am Vormittag arbeite ich, danach mache ich eine Pause. (Pre podne radim, nakon toga pravim pauzu.)
- Später am Abend sehe ich fern. (Kasnije uveče gledam TV.)

Vežbe za Poglavlje 21

Vežba 21.1: Dnevne rutine

Napišite tri rečenice o svom tipičnom jutru:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 21.2: Redosled aktivnosti

Popunite praznine:

1. _ **esse ich Frühstück**, _ gehe ich zur Arbeit.
2. Am _ **arbeite ich**, _ trinke ich Kaffee.
3. ___ am Abend lese ich ein Buch.

Poglavlje 22: Hitne situacije i zdravlje

U ovom poglavlju naučićete kako da reagujete u hitnim situacijama, pozovete pomoć i opišete zdravstvene probleme. Ovo je ključno za vašu sigurnost i dobrobit u nemačkom govornom području.

Hitne situacije (Notfälle)

Poznavanje brojeva za hitne slučajeve i osnovnih fraza može spasiti život:

- **112** (Evropski broj za hitne slučajeve: policija, vatrogasci, hitna pomoć)
- **110** (Policija)
- **Hilfe!** (Pomoć!)
- **Ich brauche Hilfe!** (Treba mi pomoć!)
- **Es brennt!** (Gori!)
- **Ein Unfall!** (Nesreća!)
- **Ich habe mich verletzt.** (Povredio/la sam se.)
- **Rufen Sie einen Arzt!** (Pozovite lekara!)
- **Rufen Sie die Polizei!** (Pozovite policiju!)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1:

A: Hallo, hier ist die Notrufzentrale. Was ist passiert? B: Es gab einen Unfall auf der Autobahn A2. Ein Auto ist gegen einen Baum gefahren. A: Ist jemand verletzt? B: Ja, ich glaube schon. Der Fahrer ist bewusstlos. A: Wir schicken sofort Hilfe.

Zdravstveni problemi i simptomi (Gesundheitsprobleme und Symptome)

Već smo se bavili osnovnim zdravstvenim problemima. Sada ćemo proširiti rečnik:

- **die Kopfschmerzen** (glavobolja)
- **die Zahnschmerzen** (zubobolja)
- **die Magenschmerzen** (bol u stomaku)
- **die Rückenschmerzen** (bol u leđima)
- **der Husten** (kašalj)
- **der Schnupfen** (kijavica)
- **das Fieber** (groznica)
- **die Erkältung** (prehlada)
- **die Grippe** (grip)
- **die Allergie** (alergija)
- **Mir ist schwindelig.** (Vrti mi se u glavi.)
- **Ich habe Übelkeit.** (Muka mi je.)
- **Ich habe Durchfall.** (Imam proliv.)

Primeri rečenica:

- Ich habe starke Zahnschmerzen. (Imam jaku zubobolju.)
- Sie hat hohes Fieber. (Ona ima visoku temperaturu.)
- Ich bin allergisch gegen Pollen. (Alergičan/na sam na polen.)

Kod lekara i u apoteci (Beim Arzt und in der Apotheke)

- **der Arzt / die Ärztin** (lekar / lekarka)
- **der Zahnarzt / die Zahnärztin** (zubar / zubarka)
- **das Krankenhaus** (bolnica)
- **die Apotheke** (apoteka)
- **das Rezept** (recept)
- **die Tablette** (tableta)

- **der Hustensaft** (sirup za kašalj)
- **die Salbe** (mast)
- **die Spritze** (injekcija)
- **die Untersuchung** (pregled)
- **die Behandlung** (lečenje)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1 (Kod lekara):

A: Guten Tag, Herr Doktor. Ich habe seit zwei Tagen starke Magenschmerzen. B: Legen Sie sich bitte auf die Liege. Ich werde Sie untersuchen. A: Ist es etwas Ernstes? B: Nein, ich denke, es ist nur eine Magenverstimmung. Ich verschreibe Ihnen Tabletten.

Dijalog 2 (U apoteci):

A: Guten Tag. Ich habe hier ein Rezept für Schmerztabletten. B: Gern. Brauchen Sie noch etwas? A: Ja, haben Sie etwas gegen Husten? B: Wir haben einen guten Hustensaft.

Vežbe za Poglavlje 22

Vežba 22.1: Hitne situacije

Napišite brojeve za hitne slučajeve u Nemačkoj i kada ih koristite:

1. ____: ____

2. ____: ____

Vežba 22.2: Zdravstveni problemi

Prevedite na nemački:

1. Imam zubobolju. ____

2. Vrti mi se u glavi. ____

3. Ona ima grip. ____

Vežba 22.3: Kod lekara

Popunite dijalog:

A: Guten Tag, ich habe __. **B: Was fehlt Ihnen denn?** **A: Ich habe** __ **und** __. **B: Ich verschreibe Ihnen** __.

Poglavlje 23: Hobiji i interesovanja

U ovom poglavlju naučićete kako da govorite o svojim hobijima, interesovanjima i slobodnim aktivnostima. Ovo je odličan način da započnete razgovor i povežete se sa ljudima.

Razgovor o hobijima (Über Hobbys sprechen)

Evo nekih uobičajenih hobija i fraza:

- **Was sind deine Hobbys?** (Koji su tvoji hobiji? - neformalno)
- **Was sind Ihre Hobbys?** (Koji su Vaši hobiji? - formalno)
- **Mein Hobby ist...** (Moj hobi je...)
- **Meine Hobbys sind...** (Moji hobiji su...)
- **Ich spiele gern...** (Volim da igram...)
- **Ich lese gern...** (Volim da čitam...)
- **Ich höre gern...** (Volim da slušam...)
- **Ich mache gern...** (Volim da radim...)

Primeri hobija:

- **lesen** (čitanje)
- **Musik hören** (slušanje muzike)
- **Sport treiben** (bavljenje sportom)
- **kochen** (kuvanje)
- **backen** (pečenje)
- **reisen** (putovanje)
- **fotografieren** (fotografisanje)
- **malen** (slikanje)
- **zeichnen** (crtanje)
- **Gartenarbeit machen** (rad u bašti)
- **Computer spielen** (igranje kompjuterskih igara)
- **Filme sehen** (gledanje filmova)
- **Freunde treffen** (sastajanje sa prijateljima)

Primeri rečenica:

- Meine Hobbys sind Lesen und Schwimmen. (Moji hobiji su čitanje i plivanje.)
- Ich spiele gern Fußball am Wochenende. (Volim da igram fudbal vikendom.)
- In meiner Freizeit höre ich gern klassische Musik. (U slobodno vreme volim da slušam klasičnu muziku.)

Interesovanja (Interessen)

Osim hobija, možete govoriti i o širim interesovanjima:

- **Ich interessiere mich für...** (Interesujem se za...)
- **Ich bin interessiert an...** (Zainteresovan/a sam za...)
- **Ich mag...** (Sviđa mi se...)
- **Ich finde... interessant.** (Smatram da je... zanimljivo.)

Primeri interesovanja:

- **Geschichte** (istorija)
- **Kunst** (umetnost)
- **Wissenschaft** (nauka)
- **Politik** (politika)
- **Technologie** (tehnologija)
- **Fremdsprachen** (strani jezici)
- **Kulturen** (kulture)
- **Natur** (priroda)

Primeri rečenica:

- Ich interessiere mich für Geschichte und alte Kulturen. (Interesujem se za istoriju i stare kulture.)
- Ich bin sehr interessiert an neuen Technologien. (Veoma sam zainteresovan/a za nove tehnologije.)
- Ich mag es, neue Sprachen zu lernen. (Sviđa mi se da učim nove jezike.)

Vežbe za Poglavlje 23

Vežba 23.1: Hobiji

Napišite tri svoja hobija i šta volite da radite:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 23.2: Interesovanja

Popunite praznine:

1. Ich _ **mich für** _.
2. Ich bin _ **an** _.
3. Ich _ **es**, _.

Vežba 23.3: Pitanja o hobijima

Postavite tri pitanja o hobijima i interesovanjima:

- 1.
- 2.
- 3.

Poglavlje 24: Kupovina i usluge

U ovom poglavlju naučićete kako da kupujete različite proizvode, koristite usluge i komunicirate u prodavnicama i uslužnim objektima. Ovo je neophodno za svakodnevni život i snalaženje u nemačkom govornom području.

Kupovina različitih proizvoda (Verschiedene Produkte kaufen)

Osim odeće i namirnica, evo rečnika za kupovinu drugih proizvoda:

- **das Geschäft** (prodavnica)
- **der Laden** (radnja)

- **der Supermarkt** (supermarket)
- **die Bäckerei** (pekara)
- **die Metzgerei** (mesara)
- **die Apotheke** (apoteka)
- **die Buchhandlung** (knjižara)
- **der Elektromarkt** (prodavnica elektronike)
- **der Baumarkt** (prodavnica građevinskog materijala)
- **kaufen** (kupiti)
- **verkaufen** (prodati)
- **der Preis** (cena)
- **billig** (jeftin)
- **teuer** (skup)
- **reduziert** (sniženo)
- **das Angebot** (ponuda)

Primeri rečenica:

- Ich muss neue Schuhe kaufen. (Moram da kupim nove cipele.)
- Dieses Buch ist im Angebot. (Ova knjiga je na sniženju.)
- Wo ist der nächste Elektromarkt? (Gde je najbliža prodavnica elektronike?)

Korišćenje usluga (Dienstleistungen nutzen)

Evo rečnika za različite usluge:

- **der Friseur** (frizer)
- **der Schönheitssalon** (kozmetički salon)
- **die Post** (pošta)
- **die Bank** (banka)
- **die Reinigung** (hemijsko čišćenje)
- **die Autowerkstatt** (auto-servis)
- **der Arzt** (lekar)
- **der Zahnarzt** (zubar)

- **einen Termin vereinbaren** (zakazati termin)
- **reparieren** (popraviti)
- **schneiden** (šišati)
- **senden** (poslati)

Primeri rečenica:

- Ich muss zum Friseur gehen. (Moram da idem kod frizera.)
- Ich habe einen Termin beim Zahnarzt. (Imam zakazan termin kod zubara.)
- Ich muss ein Paket zur Post bringen. (Moram da odnesem paket u poštu.)

Kommunikacija u prodavnicama (Kommunikation in Geschäften)

Korisne fraze za komunikaciju sa prodavcima:

- **Kann ich Ihnen helfen?** (Mogu li Vam pomoći?)
- **Ich schaue nur.** (Samo razgledam.)
- **Haben Sie das in einer anderen Größe/Farbe?** (Imate li to u drugoj veličini/boji?)
- **Das nehme ich.** (Uzeću to.)
- **Kann ich mit Karte zahlen?** (Mogu li da platim karticom?)
- **Vielen Dank!** (Hvala lepo!)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1:

A: Guten Tag! Kann ich Ihnen helfen? B: Ja, ich suche eine blaue Hose. A: Welche Größe brauchen Sie? B: Größe 38.

Dijalog 2:

A: Das nehme ich. B: Gern. Zahlen Sie bar oder mit Karte? A: Mit Karte, bitte.

Vežbe za Poglavlje 24

Vežba 24.1: Kupovina

Napišite tri stvari koje ste nedavno kupili i gde:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 24.2: Usluge

Popunite praznine:

1. Ich muss zum ___ gehen, um meine Haare zu schneiden.
2. Ich habe einen Termin bei der ___.
3. Ich muss ein ___ zur Post bringen.

Vežba 24.3: Komunikacija

Napišite tri fraze koje biste koristili u prodavnici:

- 1.
- 2.
- 3.

Poglavlje 25: Feste i proslave

U ovom poglavju naučićete kako da govorite o različitim proslavama, rođendanima, venčanjima i drugim važnim događajima. Takođe ćemo se baviti čestitkama i željama.

Rođendani (Geburtstage)

Rođendani su važan deo života. Evo korisnih fraza:

- **Alles Gute zum Geburtstag!** (Sve najbolje za rođendan!)
- **Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag!** (Srdačne čestitke za rođendan!)
- **die Geburtstagsparty** (rođendanska zabava)
- **das Geschenk** (poklon)
- **die Geburtstagstorte** (rođendanska torta)
- **feiern** (slaviti)

Primeri rečenica:

- Ich feiere meinen Geburtstag am Samstag. (Slavim rođendan u subotu.)
- Ich habe ein schönes Geschenk bekommen. (Dobio/la sam lep poklon.)
- Die Geburtstagstorte war sehr lecker. (Rođendanska torta je bila veoma ukusna.)

Venčanja (Hochzeiten)

Venčanja su posebni događaji. Evo rečnika vezanog za venčanja:

- **die Hochzeit** (venčanje)
- **heiraten** (venčati se)
- **der Bräutigam** (mladoženja)
- **die Braut** (mlada)
- **Herzlichen Glückwunsch zur Hochzeit!** (Srdačne čestitke za venčanje!)
- **das Brautpaar** (mladenci)

Primeri rečenica:

- Meine Schwester heiratet nächsten Monat. (Moja sestra se udaje sledećeg meseca.)
- Die Hochzeit war sehr schön. (Venčanje je bilo veoma lepo.)

Ostale proslave (Andere Feiern)

- **das Jubiläum** (jubilej)
- **die Taufe** (krštenje)
- **die Abschlussfeier** (proslava mature/diplomiranja)
- **das Neujahr** (Nova godina)
- **Weihnachten** (Božić)
- **Ostern** (Uskrs)

Primeri rečenica:

- Wir feiern das Jubiläum unserer Firma. (Slavimo jubilej naše firme.)

- Frohe Weihnachten und ein glückliches neues Jahr! (Srećan Božić i srećna Nova godina!)

Čestitke i želje (Glückwünsche und Wünsche)

- **Viel Glück!** (Srećno!)
- **Viel Erfolg!** (Mnogo uspeha!)
- **Gute Besserung!** (Brz oporavak!)
- **Herzlichen Glückwunsch!** (Srdačne čestitke!)
- **Alles Gute!** (Sve najbolje!)

Primeri rečenica:

- Viel Glück bei deiner Prüfung! (Srećno na ispitu!)
- Gute Besserung, ich hoffe, du bist bald wieder fit. (Brz oporavak, nadam se da ćeš uskoro biti ponovo u formi.)

Vežbe za Poglavlje 25

Vežba 25.1: Rođendani

Napišite tri rečenice o tome kako slavite rođendane:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 25.2: Venčanja

Popunite praznine:

1. Meine Freundin ____ nächsten Sommer.
2. Das ____ war sehr schön.
3. Herzlichen ____ zur Hochzeit!

Vežba 25.3: Čestitke

Napišite kako biste nekome poželeli sreću na ispitu i brz oporavak:

1. Sreća na ispitu:
2. Brz oporavak:

Poglavlje 26: Restorani i navike u ishrani

U ovom poglavlju naučićete kako da se snalazite u restoranima, naručujete hranu i piće, razumete jelovnike i razgovarate o navikama u ishrani. Ovo je ključno za uživanje u nemačkoj kuhinji i društvenim okupljanjima.

U restoranu (Im Restaurant)

Kada ste u restoranu, ove fraze će vam biti od pomoći:

- **Einen Tisch für zwei Personen, bitte.** (Sto za dve osobe, molim.)
- **Haben Sie einen Tisch frei?** (Imate li slobodan sto?)
- **Die Speisekarte, bitte.** (Jelovnik, molim.)
- **Was empfehlen Sie?** (Šta preporučujete?)
- **Ich hätte gern...** (Želeo/la bih...)
- **Ich nehme...** (Uzeću...)
- **Das schmeckt gut.** (To je ukusno.)
- **Die Rechnung, bitte.** (Račun, molim.)
- **Zusammen oder getrennt?** (Zajedno ili odvojeno?)
- **Stimmt so.** (U redu je. - kada ostavljate bakšiš)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1:

A: Guten Abend! Einen Tisch für zwei Personen, bitte. B: Gern. Folgen Sie mir bitte.

Dijalog 2:

A: Was möchten Sie trinken? B: Ich hätte gern ein Mineralwasser. A: Und zu essen? B: Ich nehme das Schnitzel mit Pommes.

Jelovnik i specijaliteti (Speisekarte und Spezialitäten)

Razumevanje jelovnika je ključno. Evo nekih uobičajenih kategorija i jela:

Kategorije:

- **Vorspeisen** (predjela)
- **Suppen** (supe)
- **Hauptgerichte** (glavna jela)
- **Beilagen** (prilozi)
- **Salate** (salate)
- **Desserts** (dezerti)
- **Getränke** (pića)

Nemački specijaliteti:

- **Schnitzel** (šnicla)
- **Bratwurst** (pržena kobasica)
- **Currywurst** (kari kobasica)
- **Sauerkraut** (kiseli kupus)
- **Kartoffelsalat** (krompir salata)
- **Spätzle** (vrsta testenine)
- **Apfelstrudel** (pita od jabuka)
- **Schwarzwälder Kirschtorte** (švarcvald torta)

Primeri rečenica:

- Ich esse gern Schnitzel. (Volim da jedem šniclu.)
- Was ist das Hauptgericht des Tages? (Koje je glavno jelo dana?)
- Zum Nachtisch nehme ich einen Apfelstrudel. (Za desert ću uzeti pitu od jabuka.)

Navike u ishrani (Essgewohnheiten)

Razgovor o tome šta i kada jedete:

- **das Frühstück** (doručak)
- **das Mittagessen** (ručak)
- **das Abendessen** (večera)
- **Ich esse gern...** (Volim da jedem...)
- **Ich esse nicht gern...** (Ne volim da jedem...)

- **Ich bin Vegetarier/in.** (Ja sam vegetarijanac/ka.)
- **Ich bin Veganer/in.** (Ja sam vegan/ka.)
- **Ich trinke gern...** (Volim da pijem...)

Primeri rečenica:

- Zum Frühstück esse ich meistens Brot mit Käse. (Za doručak uglavnom jedem hleb sa sirom.)
- Ich esse kein Fleisch, ich bin Vegetarier. (Ne jedem meso, ja sam vegetarijanac.)
- Am Abend trinke ich gern Tee. (Uveče volim da pijem čaj.)

Vežbe za Poglavlje 26

Vežba 26.1: U restoranu

Popunite dijalog:

A: Guten Abend! Einen Tisch für _ **Personen, bitte.** B: **Gern. Was möchten Sie _?** A: Ich hätte gern ein **_.** B: **Und zu _?** A: Ich nehme das **___.**

Vežba 26.2: Nemački specijaliteti

Napišite tri nemačka jela koja biste želeli da probate:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 26.3: Navike u ishrani

Napišite dve rečenice o svojim navikama u ishrani:

- 1.
- 2.

Poglavlje 27: Osećanja i emocije

U ovom poglavlju naučićete kako da izrazite različita osećanja i emocije na nemačkom jeziku. Razumevanje i izražavanje emocija je ključno za dublju komunikaciju i izgradnju odnosa.

Izražavanje osnovnih osećanja (Grundlegende Gefühle ausdrücken)

Evo nekih osnovnih osećanja i fraza za njihovo izražavanje:

- **glücklich** (srećan/na)
- **traurig** (tužan/na)
- **wütend** (ljut/a)
- **ängstlich** (uplašen/a)
- **überrascht** (iznenađen/a)
- **müde** (umoran/na)
- **hungrig** (gladan/na)
- **durstig** (žedan/na)
- **Ich bin...** (Ja sam...)
- **Ich fühle mich...** (Osećam se...)

Primeri rečenica:

- Ich bin glücklich, weil die Sonne scheint. (Srećan/na sam jer sija sunce.)
- Sie ist traurig, weil ihr Hund krank ist. (Ona je tužna jer joj je pas bolestan.)
- Ich fühle mich müde nach der Arbeit. (Osećam se umorno posle posla.)

Detaljnije izražavanje emocija (Detailliertere Emotionsausdrücke)

- **fröhlich** (veseo/la)
- **zufrieden** (zadovoljan/na)
- **enttäuscht** (razočaran/na)

- **verliebt** (zaljubljen/a)
- **eifersüchtig** (ljubomoran/na)
- **stolz** (ponosan/na)
- **nervös** (nervozan/na)
- **gelangweilt** (dosadno mi je)
- **Ich bin froh, dass...** (Drago mi je što...)
- **Es tut mir leid.** (Žao mi je.)
- **Ich mache mir Sorgen um...** (Brinem se za...)

Primeri rečenica:

- Ich bin froh, dass du da bist. (Drago mi je što si tu.)
- Es tut mir leid, dass ich zu spät bin. (Žao mi je što kasnim.)
- Ich mache mir Sorgen um meine Prüfung. (Brinem se za svoj ispit.)

Reagovanje na osećanja drugih (Auf Gefühle anderer reagieren)

- **Das tut mir leid.** (Žao mi je to čuti.)
- **Ich verstehe das.** (Razumem to.)
- **Keine Sorge!** (Bez brige!)
- **Kopf hoch!** (Glavu gore!)
- **Ich bin für dich da.** (Tu sam za tebe.)

Primeri dijaloga:

Dijalog 1:

A: Ich bin so traurig, mein Kater ist weggelaufen. B: Oh, das tut mir leid. Ich verstehe das. Keine Sorge, er kommt bestimmt wieder.

Dijalog 2:

A: Ich bin so nervös vor der Präsentation morgen. B: Kopf hoch! Du schaffst das! Ich bin für dich da.

Vežbe za Poglavlje 27

Vežba 27.1: Izražavanje osećanja

Napišite tri rečenice o tome kako se osećate danas i zašto:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 27.2: Reagovanje na osećanja

Kako biste reagovali u sledećim situacijama?

1. Vaš prijatelj je razočaran zbog loše ocene:
2. Vaša sestra je srećna zbog novog posla:
3. Vaš kolega je ljut zbog saobraćajne gužve:

Vežba 27.3: Popunite praznine

1. Ich bin ___, weil ich Urlaub habe.
2. Es ___ mir leid, dass ich das vergessen habe.
3. Ich mache mir ___ um das Wetter.

Poglavlje 28: Obrazovanje i karijera

U ovom poglavlju naučićete kako da govorite o svom obrazovanju, tražite posao, pišete biografiju i motivaciono pismo, kao i da se pripremite za razgovor za posao. Ovo je ključno za vaš profesionalni razvoj u nemačkom govornom području.

Obrazovni sistem (Das Bildungssystem)

Već smo se upoznali sa osnovama nemačkog školskog sistema. Sada ćemo detaljnije pogledati neke pojmove:

- **die Ausbildung** (stručno obrazovanje, dualni sistem)
- **das Studium** (studije)
- **die Universität** (univerzitet)
- **die Fachhochschule** (visoka stručna škola)
- **der Bachelor** (bečelor)
- **der Master** (master)

- **die Promotion** (doktorat)
- **das Praktikum** (praksa)

Primeri rečenica:

- Ich mache eine Ausbildung zum Mechatroniker. (Obučavam se za mehatroničara.)
- Sie studiert Medizin an der Universität Heidelberg. (Ona studira medicinu na Univerzitetu u Hajdelbergu.)
- Ich suche ein Praktikum im Bereich Marketing. (Tražim praksu u oblasti marketinga.)

Traženje posla (Die Jobsuche)

- **die Stellenanzeige** (oglas za posao)
- **sich bewerben um** (prijaviti se za)
- **die Bewerbung** (prijava)
- **der Lebenslauf** (biografija, CV)
- **das Anschreiben** (motivaciono pismo)
- **das Vorstellungsgespräch** (razgovor za posao)

Primeri rečenica:

- Ich habe eine interessante Stellenanzeige gefunden. (Pronašao/la sam zanimljiv oglas za posao.)
- Ich bewerbe mich um die Stelle als Projektmanager. (Prijavljujem se za poziciju projektnog menadžera.)
- Ich muss meinen Lebenslauf aktualisieren. (Moram da ažuriram svoju biografiju.)

Biografija i motivaciono pismo (Lebenslauf und Anschreiben)

Biografija (Lebenslauf):

- **Persönliche Daten** (lični podaci)
- **Berufserfahrung** (radno iskustvo)
- **Ausbildung** (obrazovanje)

- **Kenntnisse und Fähigkeiten** (znanja i veštine)
- **Sprachen** (jezici)
- **Hobbys und Interessen** (hobiji i interesovanja)

Motivaciono pismo (Anschreiben):

- Uvod: Zašto se prijavljujete i gde ste videli oglas.
- Glavni deo: Zašto ste vi pravi kandidat za tu poziciju (vaše veštine i iskustvo).
- Zaključak: Izražavanje želje za razgovorom za posao.

Razgovor za posao (Das Vorstellungsgespräch)

- **Stellen Sie sich bitte vor.** (Predstavite se, molim.)
- **Was sind Ihre Stärken?** (Koje su Vaše jače strane?)
- **Was sind Ihre Schwächen?** (Koje su Vaše slabije strane?)
- **Warum möchten Sie bei uns arbeiten?** (Zašto želite da radite kod nas?)
- **Haben Sie noch Fragen?** (Imate li još pitanja?)

Primeri odgovora:

- Meine Stärken sind Teamfähigkeit und Zuverlässigkeit. (Moje jače strane su timski rad i pouzdanost.)
- Ich möchte bei Ihnen arbeiten, weil Ihr Unternehmen innovativ ist. (Želim da radim kod Vas jer je Vaša kompanija inovativna.)

Vežbe za Poglavlje 28

Vežba 28.1: Obrazovanje

Napišite tri rečenice o svom obrazovanju i planovima za budućnost:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 28.2: Traženje posla

Popunite praznine:

1. Ich _ **mich um eine Stelle als** _.
2. Ich muss meinen ___ schreiben.
3. Ich habe ein ___ am Montag.

Vežba 28.3: Razgovor za posao

Napišite svoje jače i slabije strane na nemačkom:

- Stärken:
- Schwächen:

Poglavlje 29: Istorija i geografija Nemačke

U ovom poglavlju naučićete osnovne informacije o istoriji i geografiji Nemačke. Razumevanje konteksta zemlje pomaže u boljem razumevanju jezika i kulture.

Istorija Nemačke (Deutsche Geschichte)

Nemačka ima bogatu i složenu istoriju. Evo nekih ključnih perioda i događaja:

- **Sveto rimsko carstvo (Heiliges Römisches Reich)**: Postojalo je od 962. do 1806. godine i obuhvatalo je veliki deo centralne Evrope.
- **Reformacija (Reformation)**: Počela je u 16. veku sa Martinom Luterom i imala je ogroman uticaj na religiju, politiku i kulturu.
- **Tridesetogodišnji rat (Dreißigjähriger Krieg)**: Razorni rat (1618-1648) koji je opustošio Nemačku i doveo do značajnih teritorijalnih promena.
- **Ujedinjenje Nemačke (Deutsche Einigung)**: Ostvareno 1871. godine pod vođstvom Ota fon Bizmarka, kada je stvoreno Nemačko carstvo.
- **Prvi svetski rat (Erster Weltkrieg)**: (1914-1918) Nemačka je bila jedna od centralnih sila.

- **Vajmarska republika (Weimarer Republik):** Prva nemačka demokratija (1918-1933), obeležena političkom nestabilnošću i ekonomskim krizama.
- **Nacionalsocijalizam i Drugi svetski rat (Nationalsozialismus und Zweiter Weltkrieg):** Period od 1933. do 1945. godine, obeležen nacističkom diktaturom, Holokaustom i globalnim sukobom.
- **Podela Nemačke (Deutsche Teilung):** Posle Drugog svetskog rata, Nemačka je podeljena na Zapadnu Nemačku (BRD) i Istočnu Nemačku (DDR) od 1949. do 1990.
- **Ponovno ujedinjenje Nemačke (Deutsche Wiedervereinigung):** 3. oktobra 1990. godine, kada su se BRD i DDR ponovo ujedinile.

Primeri rečenica:

- Die Berliner Mauer fiel im Jahr 1989. (Berlinski zid je pao 1989. godine.)
- Deutschland wurde 1990 wiedervereinigt. (Nemačka je ponovo ujedinjena 1990. godine.)

Geografija Nemačke (Deutsche Geographie)

Nemačka se nalazi u centralnoj Evropi i graniči se sa devet zemalja. Evo nekih ključnih geografskih pojmova:

- **Glavni grad (Hauptstadt):** Berlin
- **Savezne države (Bundesländer):** Nemačka ima 16 saveznih država (npr. Bavarska, Severna Rajna-Vestfalija, Berlin).
- **Najveće reke (Größte Flüsse):** Rajna (Rhein), Dunav (Donau), Elba (Elbe).
- **Planinski venci (Gebirgszüge):** Alpi (Alpen) na jugu, Harc (Harz) u centralnoj Nemačkoj, Švarcvald (Schwarzwald) na jugozapadu.
- **Najviši vrh (Höchster Berg):** Cugšpic (Zugspitze) - 2.962 m.
- **Mora (Meere):** Severno more (Nordsee) i Baltičko more (Ostsee).

Primeri rečenica:

- Berlin ist die Hauptstadt von Deutschland. (Berlin je glavni grad Nemačke.)

- Der Rhein ist ein wichtiger Fluss in Deutschland. (Rajna je važna reka u Nemačkoj.)
- Die Alpen sind im Süden Deutschlands. (Alpi su na jugu Nemačke.)

Vežbe za Poglavlje 29

Vežba 29.1: Istorija

Odgovorite na pitanja:

1. Kada je Nemačka ponovo ujedinjena? _____
2. Ko je bio Martin Luter? _____
3. Šta se desilo 1933. godine? _____

Vežba 29.2: Geografija

Napišite tri geografske karakteristike Nemačke:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 29.3: Glavni gradovi saveznih država

Istražite i napišite glavni grad za sledeće savezne države:

1. Bayern: _____
2. Nordrhein-Westfalen: _____
3. Hessen: _____

Poglavlje 30: Nemački praznici i tradicije

U ovom poglavlju detaljnije ćemo se baviti najvažnijim nemačkim praznicima i tradicijama, kako biste bolje razumeli kulturni kontekst i mogli da učestvujete u proslavama.

Božić (Weihnachten)

Božić je jedan od najvažnijih praznika u Nemačkoj. Slavi se 25. i 26. decembra. Pripreme počinju već u decembru sa Adventom.

- **der Advent** (Advent): Četiri nedelje pre Božića. Svake nedelje se pali jedna sveća na adventskom vencu (Adventskranz).
- **der Weihnachtsmarkt** (Božićni vašar): Tradicionalni vašari koji se održavaju u gradovima širom Nemačke od kraja novembra do Božića. Prodaju se ručni radovi, hrana i piće (npr. Glühwein).
- **der Nikolaustag** (Nikoljdan): 6. decembar. Deca stavljaju čizme ispred vrata, a Sveti Nikola im donosi slatkiše ako su bili dobri.
- **Heiligabend** (Badnje večer): 24. decembar. Porodice se okupljaju, otvaraju poklone i jedu svečanu večeru.
- **der Tannenbaum / Weihnachtsbaum** (jelka / božićno drveće): Ukrašava se za Božić.

Primeri rečenica:

- Wir besuchen jedes Jahr den Weihnachtsmarkt in Nürnberg. (Svake godine posećujemo Božićni vašar u Nirnbergu.)
- Am Heiligabend singen wir Weihnachtslieder. (Na Badnje večer pevamo božićne pesme.)

Uskrs (Ostern)

Uskrs je najveći hrišćanski praznik u Nemačkoj, koji se slavi u proleće.

- **der Karfreitag** (Veliki petak): Praznik, dan sećanja na Isusovo raspeće.
- **Ostersonntag** (Uskršnja nedelja): Glavni dan Uskrsa, kada se traže uskršnja jaja (Ostereier) i zečevi (Osterhase).
- **Ostermontag** (Uskršnji ponedeljak): Takođe praznik.
- **Ostereier suchen** (tražiti uskršnja jaja): Tradicija za decu.

Primeri rečenica:

- Am Ostersonntag suchen die Kinder Ostereier im Garten. (Na Uskršnju nedelju deca traže uskršnja jaja u bašti.)
- Wir färben Ostereier. (Farbamo uskršnja jaja.)

Oktoberfest

Oktoberfest je najveći narodni festival na svetu, koji se održava svake godine u Minhenu. Iako se zove Oktoberfest, počinje u septembru i traje do prve nedelje oktobra.

- **das Bier** (pivo): Glavno piće na Oktoberfestu.
- **das Zelt** (šator): Veliki pivski šatori u kojima se služi pivo i hrana.
- **die Tracht** (narodna nošnja): Tradicionalna odeća, Dirndl za žene i Lederhose za muškarce.
- **die Brezel** (pereca): Velika slana pereca, popularna grickalica.

Primeri rečenica:

- Ich möchte einmal das Oktoberfest besuchen und ein großes Bier trinken. (Želim jednom da posetim Oktoberfest i popijem veliko pivo.)
- Viele Leute tragen Tracht auf dem Oktoberfest. (Mnogi ljudi nose narodnu nošnju na Oktoberfestu.)

Karneval / Fasching

Karneval, poznat i kao Fasching ili Fastnacht, je period proslava pre korizme (Fastenzeit). Najpoznatiji je u Rajnskoj oblasti (Köln, Düsseldorf, Mainz).

- **der Rosenmontag** (Ružičasti ponedjeljak): Vrhunac karnevala sa velikim paradama.
- **kostümieren** (maskirati se)
- **Alaaf! / Helau!** (karnevalski pozdravi)

Primeri rečenica:

- In Köln feiern die Leute Karneval sehr ausgelassen. (U Kelnu ljudi veoma veselo slave Karneval.)
- Ich habe mich als Clown kostümiert. (Maskirao/la sam se u klovna.)

Vežbe za Poglavlje 30

Vežba 30.1: Božić

Napišite tri božićne tradicije u Nemačkoj:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 30.2: Oktoberfest

Šta je tipično za Oktoberfest? Napišite tri stvari:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 30.3: Praznici

Kada se slavi:

1. Nikoljdan: _____
2. Veliki petak: _____
3. Ružičasti ponedeljak: _____

Poglavlje 31: Nemačka kuhinja i kultura ishrane

U ovom poglavlju istražićemo bogatstvo nemačke kuhinje, tipična jela, regionalne specijalitete i navike u ishrani. Razumevanje kulinarske tradicije je važan deo upoznavanja sa kulturom jedne zemlje.

Tipična nemačka jela (Typische deutsche Gerichte)

Nemačka kuhinja je raznovrsna i nudi mnogo ukusnih jela. Evo nekih od najpoznatijih:

- **Schnitzel** (šnicla): Tanko tučeno meso (najčešće svinjsko ili teleće), pohovano i prženo. Često se služi sa pomfritom ili krompir salatam.
- **Bratwurst** (pržena kobasica): Vrsta kobasice koja se prži ili peče na roštilju. Postoje mnoge regionalne varijante (npr. Nürnberger Rostbratwurst).

- **Currywurst** (kari kobasica): Pržena kobasica isečena na komade, prelivena sosom od paradajza i karija u prahu. Popularna brza hrana, posebno u Berlinu.
- **Sauerkraut** (kiseli kupus): Fermentisani kupus, često služen kao prilog uz meso.
- **Kartoffelsalat** (krompir salata): Salata od kivanog krompira, često sa majonezom ili sirćetom i uljem, u zavisnosti od regiona.
- **Spätzle** (špecle): Vrsta meke testenine, poreklom iz Švapske (Schwaben), često služi kao prilog ili glavno jelo sa sirom (Käsespätzle).
- **Rouladen** (rolade): Tanki komadi goveđeg mesa umotani oko fila (slanina, luk, kiseli krastavci), dinstani u sosu.
- **Eisbein** (svinjska kolenica): Kuvana ili pečena svinjska kolenica, specijalitet Berlina i okoline.
- **Käsespätzle** (špecle sa sirom): Špecle pomešane sa sirom i prženim lukom, popularno jelo u južnoj Nemačkoj.

Primeri rečenica:

- Ich esse gern Schnitzel mit Pommes. (Volim da jedem šniclu sa pomfritom.)
- Currywurst ist eine Spezialität aus Berlin. (Currywurst je specijalitet iz Berlina.)
- Sauerkraut passt gut zu vielen Fleischgerichten. (Kiseli kupus se dobro slaže sa mnogim jelima od mesa.)

Regionalni specijaliteti (Regionale Spezialitäten)

Nemačka kuhinja varira od regiona do regiona:

- **Bavarska (Bayern):** Weißwurst (bela kobasica), Leberkäse (vrsta mesnog hleba), Obatzda (sirni namaz).
- **Hamburg:** Labskaus (jelo od usoljene govedine, krompira i cvekle), Fischbrötchen (sendvič sa ribom).
- **Švapska (Schwaben):** Maultaschen (vrsta raviola punjenih mesom i spanaćem), Linsen mit Spätzle (sočivo sa špeclama).
- **Rajnlend (Rheinland):** Himmel un Ääd (pire od krompira i jabuka sa krvavicom), Reibekuchen (pržene palačinke od krompira).

Primeri rečenica:

- In Bayern isst man oft Weißwurst zum Frühstück. (U Bavarskoj se često jede bela kobasica za doručak.)
- Maultaschen sind eine Spezialität aus Schwaben. (Maultaschen su specijalitet iz Švapske.)

Pića (Getränke)

Nemačka je poznata po pivu, ali ima i druga popularna pića:

- **Bier** (pivo): Veliki izbor vrsta piva (Pils, Weizen, Bockbier, Kölsch, Altbier).
- **Wein** (vino): Regioni kao što su Mosel (Mosel), Rajngau (Rheingau) i Baden su poznati po vinu.
- **Apfelschorle** (špricer od jabuke): Mešavina soka od jabuke i mineralne vode, veoma popularno bezalkoholno piće.
- **Mineralwasser** (mineralna voda): Često se pije sa ili bez ugljen-dioksida.
- **Kaffee** (kafa): Veoma popularna, posebno popodne uz kolač.

Primeri rečenica:

- Ich trinke gern ein kühles Pils. (Volim da pijem hladan Pils.)
- Apfelschorle ist sehr erfrischend. (Špricer od jabuke je veoma osvežavajući.)

Kultura ishrane i navike (Esskultur und Gewohnheiten)

- **Frühstück** (doručak): Obično obilan, sa hlebom, pecivima, sirom, suhomesnatim proizvodima, džemom i kafom/čajem.
- **Mittagessen** (ručak): Tradicionalno najveći obrok u danu, često toplo jelo.
- **Abendbrot** (večera): Laganija večera, često hladna, sa hlebom, sirom, suhomesnatim proizvodima.
- **Kaffee und Kuchen** (kafa i kolač): Popodnevna tradicija, posebno vikendom.

- **Pünktlichkeit beim Essen:** Važno je biti tačan za obroke, posebno ako ste pozvani.

Primeri rečenica:

- Zum Frühstück esse ich Brötchen mit Käse und Marmelade. (Za doručak jedem zemičke sa sirom i džemom.)
- Am Sonntag treffen wir uns zum Kaffee und Kuchen. (Nedeljom se sastajemo na kafi i kolačima.)

Vežbe za Poglavlje 31

Vežba 31.1: Nemačka jela

Napišite tri tipična nemačka jela koja biste želeli da probate:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 31.2: Regionalni specijaliteti

Spojite region sa specijalitetom:

1. Bayern a) Maultaschen
2. Hamburg b) Weißwurst
3. Schwaben c) Labskaus

Vežba 31.3: Pića

Napišite tri popularna nemačka pića:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 31.4: Navike u ishrani

Opišite svoj tipičan doručak u Nemačkoj:

- 1.

Poglavlje 32: Nemačka muzika i umetnost

U ovom poglavlju istražićemo bogatu istoriju nemačke muzike i umetnosti, od klasičnih kompozitora do savremenih umetničkih formi. Razumevanje umetničke scene Nemačke obogaćuje vaše poznavanje kulture.

Klasična muzika (Klassische Musik)

Nemačka je domovina nekih od najpoznatijih kompozitora klasične muzike. Njihova dela su imala ogroman uticaj na svetsku muziku.

- **Johann Sebastian Bach** (Johan Sebastijan Bah): Jedan od najvećih kompozitora baroka, poznat po svojim kantatama, fugama i oratorijumima.
- **Ludwig van Beethoven** (Ludvig van Betoven): Ključna figura u prelazu iz klasicizma u romantizam, poznat po svojim simfonijama, sonatama i koncertima.
- **Wolfgang Amadeus Mozart** (Volfgang Amadeus Mocart): Iako Austrijanac, njegovo delo je imalo ogroman uticaj na nemačku muziku i kulturu. Poznat po operama, simfonijama i kamernoj muzici.
- **Richard Wagner** (Rihard Vagner): Kompozitor opera, poznat po svojim muzičkim dramama i korišćenju lajtmotiva.
- **Johannes Brahms** (Johanes Brams): Kompozitor romantizma, poznat po svojim simfonijama, koncertima i kamernoj muzici.

Primeri rečenica:

- Die Musik von Bach ist sehr komplex und schön. (Bahova muzika je veoma kompleksna i lepa.)
- Beethovens 9. Sinfonie ist weltberühmt. (Betovenova 9. simfonija je svetski poznata.)
- Ich höre gern klassische Musik. (Volim da slušam klasičnu muziku.)

Savremena muzika (Zeitgenössische Musik)

Pored klasične muzike, Nemačka ima i živahnu savremenu muzičku scenu.

- **Pop i Rock:** Mnogi nemački bendovi i izvođači su popularni i van Nemačke (npr. Rammstein, Tokio Hotel, Nena).
- **Elektronska muzika:** Nemačka je poznata po svojoj elektronskoj muzičkoj sceni, posebno u Berlinu (Techno, House).
- **Hip-Hop:** Nemački hip-hop je takođe popularan, sa umetnicima koji često koriste društveno kritičke tekstove.

Primeri rečenica:

- Rammstein ist eine sehr bekannte deutsche Rockband. (Rammstein je veoma poznat nemački rok bend.)
- Berlin ist berühmt für seine Techno-Szene. (Berlin je poznat po svojoj tehno sceni.)

Umetnost i arhitektura (Kunst und Architektur)

Nemačka ima bogatu tradiciju u likovnoj umetnosti i arhitekturi.

- **Renesansa i Barok:** Albrecht Dürer (Albrecht Direr) je bio važan slikar renesanse. Barokna arhitektura je vidljiva u mnogim crkvama i palatama.
- **Romantizam:** Caspar David Friedrich (Kaspar David Fridrih) je bio vodeći slikar nemačkog romantizma, poznat po svojim pejzažima.
- **Bauhaus:** Uticajna umetnička škola i stil arhitekture osnovan 1919. godine, poznat po funkcionalnosti i minimalizmu.
- **Savremena umetnost:** Nemačka ima mnoge muzeje i galerije savremene umetnosti, posebno u Berlinu, Kelnu i Diseldorfu.

Primeri rečenica:

- Das Bauhaus hat die moderne Architektur stark beeinflusst. (Bauhaus je snažno uticao na modernu arhitekturu.)
- Ich besuche gern Kunstmuseen. (Volim da posećujem umetničke muzeje.)

Vežbe za Poglavlje 32

Vežba 32.1: Klasična muzika

Napišite tri poznata nemačka kompozitora klasične muzike:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 32.2: Savremena muzika

Napišite tri vrste savremene muzike koje su popularne u Nemačkoj:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 32.3: Umetnost i arhitektura

Šta je Bauhaus i po čemu je poznat? Napišite jednu rečenicu:

- 1.

Poglavlje 33: Politika i društvo u Nemačkoj

U ovom poglavlju naučićete osnovne informacije o političkom sistemu Nemačke, važnim društvenim temama i građanskom angažmanu. Razumevanje političkog i društvenog konteksta je ključno za integraciju i informisano učešće u životu u Nemačkoj.

Politički sistem (Das politische System)

Nemačka je savezna parlamentarna republika. Evo nekih ključnih pojmova:

- **Bundesrepublik Deutschland (BRD)**: Zvanični naziv Nemačke.
- **Grundgesetz** (Ustav): Osnovni zakon Nemačke, usvojen 1949. godine.
- **Bundestag** (Savezni parlament): Zakonodavno telo, čiji se članovi biraju na opštim izborima.

- **Bundesrat** (Savezno veće): Predstavlja savezne države (Bundesländer) i učestvuje u zakonodavnom procesu.
- **Bundestkanzler / Bundestkanzlerin** (Savezni kancelar / kancelarka): Šef/šefica vlade, trenutno Olaf Scholz.
- **Bundespräsident / Bundespräsidentin** (Savezni predsjednik / predsjednica): Šef/šefica države, uglavnom reprezentativna funkcija, trenutno Frank-Walter Steinmeier.
- **Parteien** (stranke): Najvažnije stranke su CDU/CSU, SPD, Bündnis 90/ Die Grünen, FDP, AfD, Die Linke.
- **Wahlen** (izbori): Održavaju se redovno na saveznom, pokrajinskom i lokalnom nivou.

Primeri rečenica:

- Der Bundestag ist das Parlament in Deutschland. (Bundestag je parlament u Nemačkoj.)
- Der Bundestkanzler ist der Regierungschef. (Savezni kancelar je šef vlade.)
- In Deutschland gibt es viele politische Parteien. (U Nemačkoj postoji mnogo političkih stranaka.)

Važne društvene teme (Wichtige gesellschaftliche Themen)

Nemačka se suočava sa različitim društvenim izazovima i temama:

- **Integration** (integracija): Integracija migranata i izbeglica u društvo.
- **Klimawandel** (klimatske promene): Zaštita klime i prelazak na obnovljive izvore energije.
- **Digitalisierung** (digitalizacija): Razvoj digitalne infrastrukture i digitalizacija javnih usluga.
- **Demografischer Wandel** (demografske promene): Starenje stanovništva i nedostatak radne snage.
- **Soziale Gerechtigkeit** (socijalna pravda): Smanjenje nejednakosti i osiguranje socijalne sigurnosti.

Primeri rečenica:

- Integration ist eine große Herausforderung in Deutschland. (Integracija je veliki izazov u Nemačkoj.)
- Der Klimawandel ist ein globales Problem. (Klimatske promene su globalni problem.)
- Die Digitalisierung verändert unsere Gesellschaft. (Digitalizacija menja naše društvo.)

Građanski angažman (Bürgerschaftliches Engagement)

Građanski angažman je veoma cenjen u Nemačkoj. Mnogi ljudi su aktivni u volonterskim organizacijama i udruženjima.

- **Ehrenamt** (volonterski rad): Dobrovoljni rad bez finansijske nadoknade.
- **Verein** (udruženje): Organizacije koje okupljaju ljude sa zajedničkim interesima (sport, kultura, socijalna pitanja).
- **Demonstration** (demonstracija): Javno okupljanje radi izražavanja političkog ili društvenog stava.
- **Wählen gehen** (izaći na izbore): Učešće u demokratskom procesu.

Primeri rečenica:

- Viele Menschen engagieren sich ehrenamtlich. (Mnogi ljudi se angažuju volonterski.)
- Ich bin Mitglied in einem Sportverein. (Član sam sportskog udruženja.)
- Es ist wichtig, wählen zu gehen. (Važno je izaći na izbore.)

Vežbe za Poglavlje 33

Vežba 33.1: Politički sistem

Odgovorite na pitanja:

1. Ko je šef vlade u Nemačkoj? _____
2. Kako se zove nemački parlament? _____
3. Koliko saveznih država ima Nemačka? _____

Vežba 33.2: Društvene teme

Napišite tri važne društvene teme u Nemačkoj:

- 1.
- 2.
- 3.

Vežba 33.3: Građanski angažman

Napišite dve rečenice o tome kako se možete angažovati u društvu:

- 1.
- 2.

Zaključak

Čestitamo! Stigli ste do kraja ovog proširenog izdanja udžbenika 'Nemački Jezik za početnike'. Nadamo se da ste kroz ova poglavlja stekli solidne osnove nemačkog jezika i kulture, te da ste se osećali samouvereno u učenju. Učenje jezika je kontinuiran proces, i svaki korak napred je uspeh. Nastavite da vežbate, istražujete i primenjujete naučeno u svakodnevnom životu. Želimo vam mnogo uspeha u daljem učenju i usavršavanju nemačkog jezika!

Srdačan pozdrav,

Valentino Valentić

Rečnik / Glosar

Ovaj rečnik sadrži ključne reči i fraze iz svih poglavlja udžbenika, radi lakšeg snalaženja i ponavljanja. Reči su poređane abecednim redom.

Deutsch	Srpski
Abendessen, das	večera
aber	ali

Deutsch	Srpski
Abfall, der	otpad
abheben (Geld)	podizati (novac)
Abitur, das	matura (završni ispit u gimnaziji)
Advent, der	Advent
Agrarwirtschaft, die	poljoprivreda
Aktie, die	akcija (finansije)
Allergie, die	alergija
alles Gute	sve najbolje
Alpen, die (Pl.)	Alpi
alt	star
Altpapier, das	stari papir
am besten	najbolji (superlativ)
am liebsten	najradije (superlativ)
am Morgen	ujutru
am Nachmittag	popodne
am schnellsten	najbrži (superlativ)
am Vormittag	pre podne
anprobieren	probati (odeću)
Anschreiben, das	motivaciono pismo
Apfel, der	jabuka
Apfelschorle, die	špricer od jabuke
Apotheke, die	apoteka

Deutsch	Srpski
arbeiten	raditi
Architekt, der / Architektin, die	arhitekta / arhitektica
Arm, der	ruka (od ramena do šake)
Artikel, der	članak
Arzt, der / Ärztin, die	lekar / lekarka
Auge, das	oko
aufstehen	ustati
Ausbildung, die	stručno obrazovanje
ausgeben	trošiti
aussteigen	izaći (iz prevoza)
Autobahn, die	auto-put
Bach, der	potok
backen	pečenje
Badezimmer, das	kupatilo
Bahnhof, der	železnička stanica
Balkon, der	balkon
Banane, die	banana
Bank, die	banka
Bankberater, der / Bankberaterin, die	bankarski savetnik / savetnica
bar bezahlen	platiti gotovinom
Basketball spielen	igrati košarku
Bauch, der	stomak

Deutsch	Srpski
Bauchschmerzen, die (Pl.)	bol u stomaku
Baumarkt, der	prodavnica građevinskog materijala
Bauhaus, das	Bauhaus (umetnička škola i stil)
Bein, das	noga
Berlin	Berlin (glavni grad Nemačke)
Beruf, der	zanimanje
Berufserfahrung, die	radno iskustvo
Berufsschule, die	stručna škola
Besichtigung, die	razgledanje (stana)
besser	bolji (komparativ)
Bett, das	krevet
Bewerbung, die	prijava (za posao)
bewölkt	oblačno
Bibliothek, die	biblioteka
Bier, das	pivo
billig	jeftin
Biotonne, die	kanta za bio-otpad
Blitz, der	munja
Bluse, die	bluza
Boden, der	zemljište
Božić	Weihnachten
BRD (Bundesrepublik Deutschland)	Savezna Republika Nemačka

Deutsch	Srpski
Brahms, Johannes	Johanes Brams (kompozitor)
Brandenburger Tor, das	Brandenburška kapija
Brat, der	brat
Bratwurst, die	pržena kobasica
Braune Tonne, die	braon kanta (za bio-otpad)
Braut, die	mlada
Bräutigam, der	mladoženja
Brezel, die	pereca
Brot, das	hleb
Brotkultur, die	kultura hleba
Bruder, der	brat
Budget, das	budžet
Bundeskanzler, der / Bundeskanzlerin, die	Savezni kancelar / kancelarka
Bundesländer, die (Pl.)	savezne države
Bundespräsident, der / Bundespräsidentin, die	Savezni predsednik / predsednica
Bundestag, der	Savezni parlament
Bundesrat, der	Savezno veće
Bus, der	autobus
Butter, die	puter
Cugšpic, der	Zugspitze (najviši vrh Nemačke)
Currywurst, die	kari kobasica

Deutsch	Srpski
Dachgeschoss (DG), das	potkrovlje
danach	nakon toga
dann	onda
Demonstration, die	demonstracija
deseti	zehn
Dezember, der	decembar
Digitalisierung, die	digitalizacija
direkt	direktno
Direr, Albrecht	Dürer, Albrecht (slikar)
Dienstag, der	utorak
Donner, der	grom
Donau, die	Dunav (reka)
doručak	Frühstück, das
dreißig	trideset
drei	tri
dreizehn	trinaest
Duhovi	Pfingsten
Dunav, der	Donau (reka)
Durchfall, der	proliv
Dürer, Albrecht	Albrecht Direr (slikar)
EC-Karte, die	debitna kartica
Eier, die (Pl.)	jaja

Deutsch	Srpski
ehundred	sto
ehundredfünfzig	sto pedeset
ehunderteins	sto jedan
einsteigen	ući (u prevoz)
Eisbein, das	svinjska kolenica
E-Mail, die	e-mail
elf	jedanaest
Elbe, die	Elba (reka)
Elektromarkt, der	prodavnica elektronike
Eltern, die (Pl.)	roditelji
empfehlen	preporučiti
Entspannung, die	opuštanje
Entschuldigen Sie	Izvinite (formalno)
Entschuldige	Izvini (neformalno)
Erdgeschoss (EG), das	prizemlje
Erdbeere, die	jagoda
Erkältung, die	prehlada
Erster Weltkrieg, der	Prvi svetski rat
Erbrechen, das	povraćanje
Eszett (ß), das	Eszett (nemačko slovo)
essen	jesti
Essgewohnheiten, die (Pl.)	navike u ishrani

Deutsch	Srpski
Esskultur, die	kultura ishrane
Fächer, die (Pl.)	predmeti (u školi)
Fachhochschule, die	visoka stručna škola
Fahrkarte, die	karta (za prevoz)
Familie, die	porodica
Fasching, der	Fasching (karneval)
Fastenzeit, die	korizma
Vater, der	otac
Feierabend, der	kraj radnog vremena
feiern	slaviti
Fenster, das	prozor
Fernsehen, das	televizija
fernsehen	gledati TV
Fieber, das	groznica
Filme sehen	gledanje filmova
Finger, der	prst (na ruci)
Fisch, der	riba
Fischbrötchen, das	sendvič sa ribom
Fitnessstudio, das	teretana
Fliege, die	muva
Flughafen, der	aerodrom
Flur, der	hodnik

Deutsch	Srpski
Fluss, der	reka
fotografieren	fotografisanje
Frau, die	žena / gospođa
Freitag, der	petak
Freund, der	prijatelj / dečko
Freundin, die	prijateljica / devojka
Friedrich, Caspar David	Kaspar David Fridrih (slikar)
Friseur, der / Friseurin, die	frizer / frizerka
froh	drago mi je
Frohe Weihnachten	Srećan Božić
Frohes neues Jahr	Srećna Nova godina
früh aufstehen	rano ustajati
frühstücken	doručkovati
Frühstück, das	doručak
Frühling, der	proleće
Fußball spielen	igrati fudbal
Garten, der	bašta
Gartenarbeit, die	rad u bašti
Gebirge, das	planina / planinski venac
Geburtstag, der	rođendan
Geburtstagsparty, die	rođendanska zabava
Geburtstagstorte, die	rođendanska torta

Deutsch	Srpski
Gebäude, das	zgrada
gehen	ići
Gehalt, das	plata
Gelber Sack, der / Gelbe Tonne, die	žuta kesa / žuta kanta (za reciklažu)
Geld abheben	podizati novac
Geld einzahlen	uplaćivati novac
Geldautomat, der	bankomat
gelangweilt	dosadno mi je
Gemüse, das	povrće
genug schlafen	dovoljno spavati
Geographie, die	geografija
Geschichte, die	istorija
Geschwister, die (Pl.)	braća i sestre
gesund	zdrav
Gewitter, das	grmljavina
Gewohnheit, die	navika
Girokonto, das	tekući račun
Glas, das	staklo
Glascontainer, der	kontejner za staklo
glücklich	srećan/na
Glühwein, der	kuvano vino
Grad, der	Hagel

Deutsch	Srpski
Graue Tonne, die	siva kanta (za preostali otpad)
Grippe, die	grip
groß	velik
größer	veći (komparativ)
größte, der/die/das	najveći (superlativ)
Großeltern, die (Pl.)	baba i deda
Großmutter, die	baba
Großvater, der	deda
Grundgesetz, das	Ustav
Grundschule, die	osnovna škola
Grüß Gott	Zdravo (južna Nemačka/Austrija)
Guten Abend	Dobro veče
Guten Appetit	Prijatno
Guten Morgen	Dobro jutro
Guten Tag	Dobar dan
Gute Nacht	Laku noć
Gute Besserung	Brz oporavak
Gymnasium, das	gimnazija
haben	imati
Hagel, der	grad
Halsschmerzen, die (Pl.)	bol u grlu
Haltestelle, die	stanica / stajalište

Deutsch	Srpski
Hand, die	šaka
Handy, das	mobilni telefon
Hauptstadt, die	glavni grad
Haus, das	kuća
Haus, das	kuća
Heiligabend, der	Badnje več
heiraten	venčati se
Hemd, das	košulja
Herz, das	srce
Herzlichen Glückwunsch	Srdačne čestitke
Hilfe, die	pomoć
Himmel un Ääd	jelo od krompira i jabuka sa krvavicom
Hochschule, die	visoka škola
Hochzeit, die	venčanje
Hose, die	pantalone
Husten, der	kašalj
Hustensaft, der	sirup za kašalj
Hut, der	šešir
IBAN, die	IBAN (međunarodni broj bankovnog računa)
ich	ja
Ingenieur, der / Ingenieurin, die	inženjer / inženjerka

Deutsch	Srpski
ins Bett gehen	ići u krevet
ins Kino gehen	ići u bioskop
Integration, die	integracija
Internet, das	internet
interessieren (sich für)	interesovati se (za)
interessiert (an)	zainteresovan/a (za)
ishrana, die	Ernährung, die
Jacke, die	jakna
Jahreszeiten, die (Pl.)	godišnja doba
Januar, der	januar
Jelovnik, der	Speisekarte, die
joggen	džogirati
Jubiläum, das	jubilej
Juli, der	jul
Juni, der	jun
Kaffeekultur, die	kultura kafe
kalt	hladno
Karfreitag, der	Veliki petak
Karneval, der	karneval
Karotte, die	šargarepa
Kartoffel, die	krompir
Kartoffelsalat, der	krompir salata

Deutsch	Srpski
Kaution, die	kaucija
Käse, der	sir
Käsespätzle, die (Pl.)	špecle sa sirom
kennenlernen	upoznati se
Kenntnisse, die (Pl.)	znanja
Kinder, die (Pl.)	deca
Kindergarten, der	obdanište
Kindheit, die	detinjstvo
Kino, das	bioskop
Kirche, die	crkva
Klimawandel, der	klimate promene
Kleidung, die	odeća
kochen	kuvati
Koch, der / Köchin, die	kuvar / kuvarica
Köln	Keln (grad u Nemačkoj)
Komparativ, der	komparativ
Kommunikation, die	komunikacija
Computer, der	kompjuter
Konjunktiv II, der	Konjunktiv II
Kontonummer, die	broj računa
Kopf, der	glava
Kopfschmerzen, die (Pl.)	glavobolja

Deutsch	Srpski
kostümieren	maskirati se
Krankenhaus, das	bolnica
Kreditkarte, die	kreditna kartica
Küche, die	kuhinja
Kunst, die	umetnost
Labskaus, das	Labskaus (jelo)
Lampe, die	lampa
langsam	spor
Lederhose, die	kožne pantalone (tradicionalna nošnja)
Lehrer, der / Lehrerin, die	nastavnik / nastavnica
lernen	učiti
lesen	čitati
Lebenslauf, der	biografija (CV)
Lebensstil, der	životni stil
Leberkäse, der	vrsta mesnog hleba
Liebe, die	ljubav
Linsen mit Spätzle	sočivo sa špeclama
Lohn, der	nadnica
Luter, Martin	Luther, Martin (reformator)
Magenschmerzen, die (Pl.)	bol u stomaku
Mai, der	maj
malen	slikanje

Deutsch	Srpski
Mantel, der	kaput
März, der	mart
Maultaschen, die (Pl.)	vrsta raviola
Mechaniker, der / Mechanikerin, die	mehaničar / mehaničarka
Medien, die (Pl.)	mediji
Meldebescheinigung, die	potvrda o prijavi boravka
Metzger, der	mesar
Milch, die	mleko
Million, die	milion
Mineralwasser, das	mineralna voda
Miete, die	kirija
Mieter, der / Mieterin, die	stanar / stanarka
mieten	iznajmiti
Mittwoch, der	sreda
Mittagessen, das	ručak
modern	moderan
Monate, die (Pl.)	meseci
Montag, der	ponedeljak
Mozart, Wolfgang Amadeus	Wolfgang Amadeus Mocart (kompozitor)
Müll, der	smeće
Müll trennen	razvrstavati smeće
Mülltonne, die	kanta za smeće

Deutsch	Srpski
München	Minhen (grad u Nemačkoj)
Mund, der	usta
Musik hören	slušati muziku
Museum, das	muzej
Mütze, die	kapa
Nachhaltigkeit, die	održivost
nachhaltig leben	živeti održivo
Nachrichten, die (Pl.)	vesti
Nase, die	nos
Nationalsozialismus, der	nacionalsocijalizam
Natur, die	priroda
Nebenkosten (NK), die (Pl.)	režijski troškovi
Nena	Nena (nemačka pevačica)
nervös	nervozan/na
neu	nov
Neujahr, das	Nova godina
nicht rauchen	ne pušiti
Nikolaustag, der	Nikoljdan
Nordsee, die	Severno more
Notfälle, die (Pl.)	hitne situacije
Nudeln, die (Pl.)	testenina
null	nula

Deutsch	Srpski
Nürnberg	Nirnberg (grad u Nemačkoj)
Obergeschoss (OG), das	sprat
Obst, das	voće
Obatzda, der	sirni namaz
Oktober, der	oktobar
Oktoberfest, das	Oktoberfest
Olaksam	Olaksam (autor)
online sein	biti online
Orange, die	pomorandža
Ordnung, die	red
Ohr, das	uho
Ostern, das	Uskrs
Ostermontag, der	Uskršnji ponedeljak
Ostersonntag, der	Uskršnja nedelja
Ostsee, die	Baltičko more
Parteien, die (Pl.)	stranke
Personalausweis, der	lična karta
Pfingsten, das	Duhovi
Plastik, das	plastika
Politik, die	politika
Polizist, der / Polizistin, die	policajac / policajka
Pollen, die (Pl.)	polen

Deutsch	Srpski
Praktikum, das	praksa
Preis, der	cena
Provision, die	provizija
Prüfung, die	ispit
Pullover, der	džemper
Pünktlichkeit, die	tačnost
putzen	čistiti
Rad fahren	voziti bicikl
Radio, das	radio
Rammstein	Rammstein (nemački bend)
Rechnung, die	račun
recyclen	reciklirati
Recycling, das	recikliranje
Regenbogen, der	duga
regelmäßig	redovno
regnen	padati kiša
Reibekuchen, der	pržene palačinke od krompira
reich	bogat/a
Rhein, der	Rajna (reka)
Rheingau, der	Rajngau (vinski region)
Reis, der	pirinač
reisen	putovati

Deutsch	Srpski
Reisepass, der	pasoš
Realschule, die	realna škola
reduziert	sniženo
Reformation, die	Reformacija
Restmüll, der	preostali otpad
Rindfleisch, das	govedina
Rock, der	suknja
Rosenmontag, der	Ružičasti ponedeljak
rot	crvena
Rouladen, die (Pl.)	rolade
ruhig	miran
Rückenschmerzen, die (Pl.)	bol u leđima
Saft, der	sok
Salz, das	so
Samstag, der	subota
Salbe, die	mast
Salat, der	salata
sauber	čist
Sauerkraut, das	kiseli kupus
Schal, der	šal
Schlafzimmer, das	spavaća soba
schlafen	spavati

Deutsch	Srpski
schlecht	loše
Schmerztabletten, die (Pl.)	tablete protiv bolova
Schmutzig	prljav
Schnitzel, das	šnicla
Schnupfen, der	kijavica
Schönheitssalon, der	kozmetički salon
Schulden, die (Pl.)	dugovi
Schule, die	škola
Schulter, die	rame
Schulzeit, die	školovanje
schützen	štititi
Schwarzwald, der	Švarcvald (planinski venac)
Schwarzwälder Kirschtorte, die	švarcvald torta
Schweinefleisch, das	svinjetina
schwimmen	plivati
Schwindel, der	vrtoglavica
See, der	jezero
Sehenswürdigkeit, die	znamenitost
sein	biti
senden	poslati
September, der	septembar
Servus	Zdravo (južna Nemačka/Austrija)

Deutsch	Srpski
Sessel, der	fotelja
sich bewegen	kretati se
sich entspannen	opustiti se
sich gesund ernähren	zdravstveno se hraniti
sich interessieren für	interesovati se za
sich orientieren	orijentisati se
sich verlaufen	zalutati
Sie	Vi (formalno)
Sohn, der	sin
Socken, die (Pl.)	čarape
Sofa, das	kauč / sofa
Sommer, der	leto
Sonntag, der	nedelja
Sorge, die	briga
sparen	štedeti
Sparkonto, das	štedni račun
Speisekarte, die	jelovnik
Sport treiben	baviti se sportom
Sportverein, der	sportsko udruženje
Sprache, die	jezik
Sprachkurs, der	kurs jezika
Spritze, die	injekcija

Deutsch	Srpski
Stadt, die	grad
Stadtplan, der	plan grada
Steinmeier, Frank-Walter	Frank-Walter Steinmeier (predsednik Nemačke)
Stellenangebot, das	oglas za posao
Stellenanzeige, die	oglas za posao
Steuer, die	porez
Steuer-Identifikationsnummer (Steuer-ID), die	poreski identifikacioni broj
Stress vermeiden	izbegavati stres
Straße, die	ulica
Student, der / Studentin, die	student / studentkinja
studieren	studirati
Studium, das	studije
Stuhl, der	stolica
Sturm, der	oluja
Superlativ, der	superlativ
Supermarkt, der	supermarket
Suppen, die (Pl.)	supe
surfen	surfovati (internetom)
SWIFT-Code, der	SWIFT-kod
Tablet, das	tablet
Tannenbaum, der	jelka

Deutsch	Srpski
Taufe, die	krštenje
Tee, der	čaj
Technologie, die	tehnologija
Teppich, der	tepih
Termin, der	termin
Tennis spielen	igrati tenis
Theater, das	pozorište
T-Shirt, das	majica
Tisch, der	sto
Tochter, die	ćerka
Tokio Hotel	Tokio Hotel (nemački bend)
Tomate, die	paradajz
Touristeninformation, die	turistički informativni centar
Tracht, die	narodna nošnja
traurig	tužan/na
Traube, die	grožđe
Treffen, das	sastanak
treiben (Sport)	baviti se (sportom)
Tschüss	Ćao (neformalno)
Tür, die	vrata
U-Bahn, die	podzemna železnica
Übelkeit, die	muka

Deutsch	Srpski
üben	vežbati
Umkleidekabine, die	kabina za presvlačenje
Umwelt, die	životna sredina
Umweltschutz, der	zaštita životne sredine
umsteigen	presedati
und	i
ungesund	nezdrav
Universität, die	univerzitet
Uskrs	Ostern
Vater, der	otac
Vegetarier, der / Vegetarierin, die	vegetarijanac / vegetarijanka
Veganer, der / Veganerin, die	vegan / veganka
Verkäufer, der / Verkäuferin, die	prodavac / prodavačica
vermieten	izdati (stan)
Vermieter, der / Vermieterin, die	stanodavac / stanodavka
verstehen	razumeti
Verletzung, die	povreda
Verschmutzung, die	zagađenje
viel Glück	srećno
viel Erfolg	mnogo uspeha
vier	četiri
vierzehn	četрнаest

Deutsch	Srpski
Vorstellungsgespräch, das	razgovor za posao
Vorsorgeuntersuchung, die	preventivni pregled
Wahlen, die (Pl.)	izbori
Wald, der	šuma
wandern	planinariti / šetati
Wann	kada
warm	toplo
Wasser, das	voda
Weihnachtsbaum, der	božićno drvce
Weihnachtsmarkt, der	Božićni vašar
Wein, der	vino
Weißwurst, die	bela kobasica
weiterführende Schule, die	srednja škola
WBS (Wohnberechtigungsschein), der	potvrda o pravu na socijalni stan
Wegbeschreibung, die	opis puta
weglaufen	pobeći
WG-Gesucht	WG-Gesucht (portal za zajedničke stanove)
Wiedervereinigung, die	ponovno ujedinjenje
wiederholen	ponavljati
windig	vetrovito
Winter, der	zima
WLAN, das	Wi-Fi

Deutsch	Srpski
WM (Warmmiete), die	topla kirija (sa režijama)
Wochenmarkt, der	pijaca
Wohnung, die	stan
Wohnungssuche, die	traženje stana
Wohnungsanzeige, die	oglas za stan
Wohnzimmer, das	dnevna soba
wütend	ljut/a
Zahn, der	zub
Zahnarzt, der / Zahnärztin, die	zubar / zubarka
Zahnschmerzen, die (Pl.)	zubobolja
Zeh, der	prst (na nozi)
zehn	deset
Zeitschrift, die	časopis
Zeit, die	vreme
Zeitangaben, die (Pl.)	vremenske odrednice
Zeitung, die	novine
zeichnen	crtanje
Zehntausend	deset hiljada
Zeugnis, das	svedočanstvo / diploma
Zimmer, das	soba
zzgl. (zuzüglich)	plus, dodatno
Zug, der	voz

Deutsch	Srpski
Zugspitze, die	Cugšpic (najviši vrh Nemačke)
zum Beispiel	na primer
Zucker, der	šećer
zuerst	prvo
Zwiebel, die	luk
zwei	dva
zweihundert	dvesta
zwanzig	dvadeset
zwölf	dvanaest